

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Zářečí ~ Řeči ~

Blíží se
tel. Uis
dobnými
denou 21
Proto by
sobnosti,
ce tímto

Grögerová

Hůlová

Trestrová

Stančáková

Obsah:

mrak

- Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – Český lid** (4)
21. srpen (6)
Michal Šanda: **Devět hřbitovních bran: Podbřezí** (8)
Soutěž (13)
Paseka v háji české literatury – Zazdívání Velkých dějin zemí Koruny české v Památníku národního písemnictví (14)
Wagner a Liszt v Piešťanech (16)

prak

- Renata Bulvová: **Zářečí – Řeči – Za řečí** (18)
Aleksandra Mizielińska a Daniel Mizieliński: **D.O.M.E.K.** (20)
Viki Shock: **Konec světa nanečisto a comeback jako hrom!** (22)
Rakev v názvech knih českých spisovatelů, básníků a publicistů (25)
Hana Tomšů **o knize Václava Böhmscheho Neřestné ulice** (26)
Bohumil Hrabal: **Legenda zahraná na strunách napjatých mezi kolébkou a rakví** (27)
Jakub Šofar **o knize Václava Kahudy Vítr, tma, přítomnost** (28)
Jan Švankmajer: **Rakvičkárna** (29)

vrak

- Petra Hůlová **a kavárna Zenit** (30)
Raimund Niederführ (32)

Na titulní stránce: Petra Hůlová, foto Michal Šanda (k článku na str. 30)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 8, rok 2014, ročník 15. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Petr Štengl, Štefan Švec, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je exportován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

**SYSTEM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popis k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

drak

Bohumila Grögerová: **Můj labyrint** (34)

Alžběta Stančáková: **Hotel Inside** (36)

Petr Štengl: **Jsmo ve vesmíru sami?** (38)

Hod rakví (39)

Jan Ježek: **Jasnovidka** (40)

Anna Brikciusová: **Rakev na objednávku** (41)

Vít Kremlička: **I ptal se jest jednou** (44)

Básník Ticho: **Playoff** (45)

Veronika Trestrová: **Dvě ženy** (48)

frak

Paralelní literatura 11 – Stáří (50)

Josef Šišo: **Další úlomky (již) pod hladinou beznaděje** (54)

Petr Štengl: **Tonic** (56)

Michal Šanda: **Blues o marnivé parádě** (57)

Rakev v české poezii (57)

Alžběta Stančáková: **Let's Go to War** (60)

zrak

Petr Štengl: **Zvířetice, Bezděz, Houska** (62)

Jakub Šofar: **Z hongkongského ešusu** (68)

Je léto, básníci a spisovatelé ošplouchání v moři a sluncem prozáření by se měli radovat, místo toho se ale na-prosto neočekávaně v redakci sešlo několik příspěvků, jejichž spojujícím prvkem je rakev! Vyšli jsme náhodě vstříc a srpnové číslo je tedy mírně rakvičkové.

Michal Šanda

Foto-aktu- alita

Foto Michal Šanda

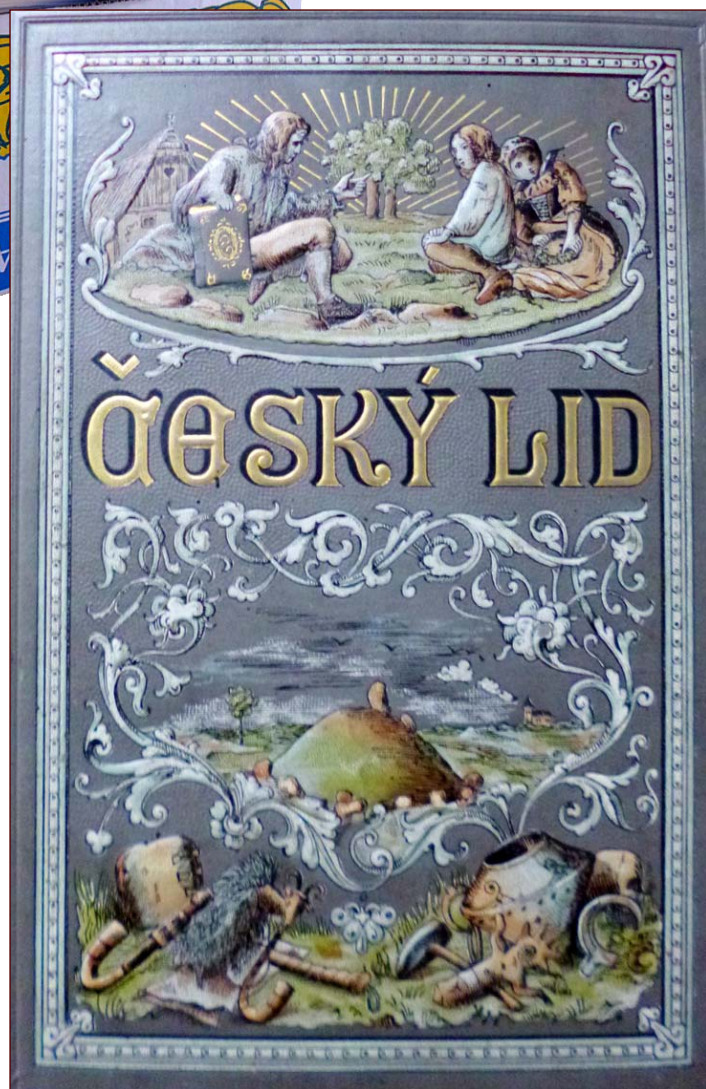
Během prázdnin došlo ke sloučení časopisů Tvar a A2. Od září bude vycházet nový měsíčník TvA2r.

m
rak

Z antikvariátních banánovek

První číslo
časopisu Český
lid vyšlo v září roku
1891. Jeho vznik
byl podnícen dvěma
významnými
výstavami, a sice
Zemskou jubilejní
výstavou 1891 a Národopisnou

výstavou československou 1895. U zrodu stáli etnograf a kulturní historik Čeněk Zíbrt a archeolog Lubor Niederle, oba ovšem měli na směřování časopisu odlišný názor, Zíbrt se snažil už od počátku vybudovat širokou přispěvatelskou základnu složenou ovšem většinou z amatérských nadšenců a sběratelům etnografického materiálu. Niederle po čtyřech letech redakci časopisu opustil a Český lid se stal centrálním a respektovaným orgánem vzniknuvšího českého národopisu,

Český lid

Vysejpací umrlčí truhly

Sděluje Ant. Šolta

který seznamoval odbornou i laickou veřejnost s výsledky etnografického a historického studia české minulosti. V roce 1914 se po propuknutí první světové války časopis odmlčel a byl obnoven roku 1924. Po smrti Čeňka Zíbrta v roce 1932 se Český lid odmlčel podruhé, tentokrát na patnáct let. Roku 1946 byl Český lid obnoven s podtitulem Měsíčník pro dějiny venkova a národopisu. Iniciátorem obnovy časopisu byl etnograf Karel Chotek. Od té doby časopis vychází nepřetržitě, jeho současným vydavatelem je Etnologický ústav Akademie věd České republiky.

V některých obcích v okolí Chrudimě, zejména v Kočím a Kostelci, zachovaly se posud v komorách hřbitovních staré rakve zvláštní úpravy. Lid zve je „vysejpacími umrlčími truhlami“. Jsou to rakve, jichž užíváno bylo k odnesení mrtvol ke hrobu, též i k uložení do hrobu, ale nikoli ku pohřbení – k zakopání do země.

Dno těchto rakví totiž se otevíralo. Je sestrojeno na způsob dveří skříně. Byla-li mrtvola do rakve vložena, bylo dno zavřeno a háčky v hlavách a v nohách rakve připjato. Rakev pak s mrtvolou nesena byla na mářách v obvyklém průvodu na hřbitov. Po spuštění rakve do hrobu byly háčky vypjaty, rakev za kruhy ve víku upevněné vyzdvižena, načež uvolněné dno se otevřelo a mrtvola „vysypala se“ čili lépe: vypadla z rakve, ovšem ne s vysoka, na dno hrobu.

Rakví takovéto úpravy užíváno bylo již za dob vlády císaře Josefa II., kdy bylo zakázáno pohřbívati mrtvol v rakvích. Tak též bylo rakví těch užíváno za doby moru, cholery, na počátku tohoto století, ano i v letech třicátých letopočtu nynějšího, kdy

těž na cholera mnoho lidí umíralo a truhlář, zejména vesnický, rakve dělati by byl nestačil – nebyloť tehdy ještě skladů rakví ani v městech. Mrtvola obalena byla v plátně. Se stanoviska zdravotního byl takovýto způsob pohřbívání velmi zkázonosný. Nákaza morová rakví, v níž množství lidí morem zahynuvších bylo ukládáno a ke hrobu odnášeno, takorča byla roznášena mezi lidem.

Svědčí to však o veliké úctě lidu našeho k mrtvým, když hleděl pohřbívati je za jakýchkoli okolností obvyklým, důstojným způsobem a aspoň přenesení ke hrobu a uložení k věčnému odpočinku snažil se v rakvi, a to začasť i ozdobené, vykonati.

Úcta k mrtvým jest vůbec jednou z charakteristických vlastností lidu našeho. Pohřeb nedůstojný má lid náš v ošklivosti a začasť i reptá, nebyl-li kdo pohřben, „jak to mělo být“. Každý však již též za živa pamatuje, aby byl důstojně nejen pohřben, ale i do rakve náležitě oblečen, uložen. Důstojná úprava mrtvoly jest povinností pozůstalých a zle by pomluven byl, kdo by svého mrtvého „jen tak“ ledabyly ustrojeného do rakve uložil. Aby měl důstojný pohřeb, na to pamatuje každý, komu jen poněkud možno, a věru dojemné jest slyšeti vetchou, chudou babičku, chovající v komůrce své několik lepších kousků oděvu, obyčejně velkou bílou plachetku na hlavu, kabátek, černou sukni (ktyli) a zástěru bílou, pěkných to částí starého kroje, sběrateli výšivek vítaných, řekne-li: „To jsem si nechala už do hrobu, to já nedám.“

Rakev, jejíž obrázek tuto podávám, uložena byla vedle jiných toho druhu rakví v kostelecké kostnici; dle rozměrů jejích nevelkých patrně, že užíváno jí bylo pro mrtvolu dospělejší mládeže. Z příčiny té asi ozdobil ji též truhlář malovanými ratolestmi, tulipány a jiným květováním.

Za dřívějších dob, po venkově ve východních Čechách ještě asi před třiceti lety, nebylo zvykem při každém pohřbu dávati věnce na rakve jako nyní po příkladu velkoměstském se děje, nýbrž věnce a kvítí dáváno jenom na rakve mládejcům a pannám.

Rakve „vysejpací“ byly sbity jen z ohoblovaných prken a natřeny ani nebyly, případně natřeny byly černě, žlutě, hnědě a j., vždy však jen barvou klihovou. Rakev kostelecká natřena jest žlutě, ratolesti namalovány jsou barvou zelenou, věnce v hlavách rakve má střídavě jeden list červený a jeden zelený. Kříž na víku rakve jest též zelený. Ornament na postranních prknech rakve upomíná celkem na ornament na okřídli lomenic se vyskytující. Nyní uložena jest rakev ta v museu chrudimském.

Připravil
Michal Šanda

m
rak

21. srpen

Mnohé knihy, které představujeme
v rubrice Z antikvariálních
banánovek, pocházejí z antikvariátu
v Hyberské ulici. Následující dopis
nalezli tamní antikváři a nezapomněli
na Dobrou adresu. Připomeňme si
tedy jedno ošklivé výročí.

Draží spoluobčané !

Blíží se výročí potupné okupace naší drahé vlasti vojsky takzvaných přátel. Uialingovci v čele s Husákem, Indrou, Bilákem, Kolderem a dalšími jim podobnými zrádci se snaží český a slovenský národ obalamutit a okupaci provedenou 21. srpna legalizovat jako plně oprávněný a nutný zásah našich přátel. Proto bylo nutno především odstranit z vedení státu a veřejného života takové osobnosti, které doposud bránily i za cenu osobní bezpečnosti a ztráty existence tímto špinavostem. Tito novodobí hrdinové našeho národa v čele se Dr. Krieglem, Pachmanem, Zátopkem, Havlem a mnoha dalšími se hrábě a nebojácně postavili do předních řad odporu proti svůli zaprodaného Štrougalovy a Auerapergovy kliky a statečně bránili pravdu o skutečných záměrech nezvaných hostů. Naše národy nikdy nezapomenou oběti našich drahých synů Jana Palacha a Jana Zajíce. Jejich sebeobětování nesmí být zmarněno. My, dělníci a studenti jame se pevně rozhodli, že se nedáme odraďit žádnými persekcemi a sůstaneme i nadále v pevném bratrském spojení, abychom mohli vzájemně informovat naši veřejnost o pravém stavu věcí.

Draží přátelé, Husákovci se zmocnili našeho státu, aby jej přivedli tam, kam náš národ chtěl dostat 21. srpna okupanti. Jsou však stále sami. 14 milionů našich občanů je opustilo a v srdcích má pro ně jen hluboké opovržení. Dějiny světa již bezpečně prokázaly, že zrada na národech nachází vždy bumerang. Jsme si jisti, že není daleko doba, kdy tito zrádci se dočkají zasloužené odplaty právě od těch, kterým nyní tak věrně slouží. Do té doby nesmíme však stát nečinní, nesmíme ztrácet naději. Musíme celému světu dokázat, i v oněch srpnových dnech, že nás žádná persekuce ani násilí neslomí. Musíme i nadále stát jednotní ve své nenávisti k okupantům i zrádcům našeho národa. V den smutného výročí okupace 21. srpna 1969 musíme světu znovu připomenout hanebný čin, který na nás spáchal Sovětský Svaz. Nemí v naší moci bránit se se zbraní v ruce. Brame se proto nenávisti a bezmezným pohrdáním moskevských mocipánů a Husákovým přisluhovačům. Nejsme pro vyhlášení generálních stávek. Zrádeovské klika by toho využila k dalším zákrokům a omezení naší svobody. Lze i jinak upozornit svět že i nadále bojujeme za socialismus s lidskou tváří. Rozhodli jsme se k vydání pokynů, jejichž dodržáním dostatečně prokážeme celému světu, že jsme na den hanby nezapoměli a že s takovým způsobem návštěv se nikdy nesmíme. Je povinností všech věrných občanů našeho národa řídit se v den 21. srpna touto směrnicí:

1. Nepoužijí ani na cestu do práce žádných dopravních prostředků, v lišce pracovních, kteří musí použít na cestu do práce vlaků. Cestou do práce je nutno demonstračně vykonat pěšky. Starí a nemocní nesmí upustit v tento den zbytečných cest.

2. Upuštím od veškerých nákupů v kterýchkoli obchodech. Nutné potraviny si zakoupím předem.
3. Odmítnu návštěvu kin a divadel. Umožním tak hercům, aby v den smutku nebyli nuceni k vystoupení v divadelních veselohrách.
4. Odle možnosti vyzdobím hroby všech obětí potupné okupace.
5. Nezakoupím si žádný deník ani časopis.
6. Nevstoupím do žádné restaurace ani kavárny. Taneční kavárny musí zůstat liduprázdny, aby hudební tělesa nebyla v den národního smutku hrát veselou hudbu.
7. Ozdobím pomníky všech našich alavých postav dějin.
8. Uderem 12 hodin zastavím práci u stroje i na každém jiném pracovišti na dobu 5 minut k uctění obětí okupace i nového teroru.
9. Osobní auta zastaví rovněž provoz a rozžehnou světla, rovněž tak i osobní doprava prostředky zastaví provoz.
10. V mezích možností uvědomím své známé a přátele v cizině o chystané akci a vyzvu je k propagování podobných akcí v celém světě. Je nutné vysvat světové veřejné mínění a instituce, aby svým vlivem prosadili vyhlášení dne 21. srpna jako DEN HANBY.

Draží spoluobčané, aby tato akce byla opravdu účinná, je nutné její směrnice rozšířit tak, aby se dostaly do rukou všeho lidu. Censura a zásahy v tisku nedovolují tuto možnost a je proto naší národní povinností každého občana předat směrnice nejméně pěti svým přátelům.

Věříme, že neklamete, jako jste neklamali v srpnových dnech !

Nechť žije český a slovenský národ !

Společně za vítězství:

dělníci a studenti

m
rak

Podbřeží

Devět hřbitovních bran

Vesnička Podbřeží se nachází v okrese Rychnov nad Kněžnou. Nejbližší město v jejím okolí je Dobruška. Samotný hřbitov se nachází za vesnicí na břehu potoka Dědina. Nejstarší kamenné pocházejí z roku 1725, posledním po-

hřbeným je Samuel Kisch, kterému byl na hrobě vztyčen náhrobní jehlan roku 1907.

Proto všichni, kdož žítí chcete, do té osmé brány se mnou vejďte.

Michal Šanda

Tentokrát bude soutěž až
nestoudně jednoduchá:
kdo je autorem následujících
veršů?

Má milá rozmilá, neplakej!
Život už není jinakej.
Dnes budme ještě veselí
na naší bílé posteli!
Zejtra, co zejtra? Kdožpak ví.
Zejtra si lehneme do rakví.

Odpovědi posílejte na e-mailovou
adresu: nakladatelstvi@petr-stengl.cz a nezapomeňte připsat
svou adresu poštovní, protože
správné odpovědi poputují do losovacího
bubnu a pět z nich bude odměněno
knihami z Nakladatelství Petr Štengl.

m
rak

Paseka paseka
v háji české literatury

Zazdívání
Velkých dějin
zemí Koruny
české
v Památníku
národního
písemnictví

Nakladatel Ladislav Horáček a historik
Petr Čornej

Foto Michal Šanda

Zazdění provedl akademický sochař Aleš
Werner

Poslední cihla do zdi

Liszt a Wagner... v Piešťanech

2.

Já nekoukám.

3.

Koukáte!

p
rak

**Renata
Bulvová**

Foto Michal Šanda

Zářečí – Řeči – Za řečí

Na břehu řeky
v restauraci

Kolem žaludku hraje
cinkání sklenic symfonie
z nepořádku na talířích

skulinou mezi žebry
přikrad se číšník pravý

na všechny
usmívá se

Co jsme si řekli
Řek
Čím ještě nakrmit
Sek
Svaly rtům rozhýbat
Dal

Svět se schovává za slova, za řeč, do zářečí,
anebo naopak – teprve řeč dává světu život.
V druhé básnické sbírce Renaty Bulvové je
od obojího a přitom dohromady: nachází
jemné paradoxy každodenní, všední exi-
stence, její bezděčná kouzla, radosti i smut-
ky. *Naučili jsme se být zlí / říkat co nám na ja-
zyk přišlo / a nevidíme že smích ostatních /
klouže jak po nanukovém dřívku.*

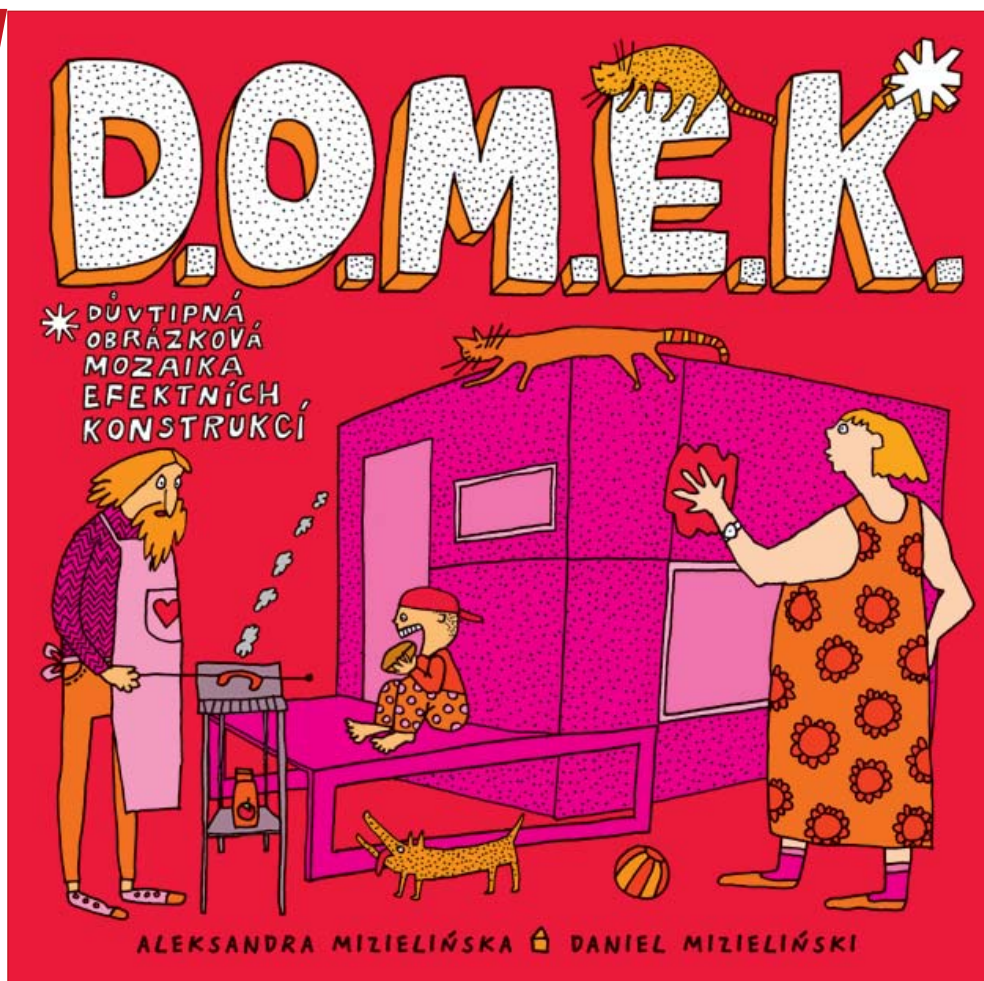
(red)

*Sbírku vydalo nakladatelství Novela bohemi-
ca.*

Renata Bulvová

Zářečí ~ Řeči ~ Za řečí

Novela bohémica

p
rak

D.O.M.E.K.

D.O.M.E.K. je ilustrovaný (nejen) architektonický průvodce po 35 nevšedních domech z celého světa. Je určený pro děti a dospělé, kteří se chtějí bavit a přitom se dozvědět něco o současné architektuře.

„Chtěli jsme ukázat, jak různorodé mohou domy být a jak fascinující je architektonické umění. Představené domy jsou překvapivé, občas výstřední a všechny lidé užívají,“ říká jeden z autorů, Daniel Mizieliński.

D.O.M.E.K. ukazuje, že každý dům navrhli konkrétní architekti pro konkrétní obyvatele. Ukazuje, jak návrh a konstrukci každého domu ovlivňuje mnoho faktorů: představy jeho majitelů, povětrnostní podmínky, umístění, množství peněz, architektova vynalézavost, časové omezení pro výstavbu, typ

materiálu, ze kterého bude postaven, potřeba využití již existujícího domu, okolí stavby apod.

Nejstarší navštívený dům byl postaven v roce 1963, ale většina ostatních pochází z počátku 21. století.

21 domů se nachází v Evropě, 5 v Severní Americe, 1 v Jižní Americe, 7 v Asii a 1 v Austrálii. Společně s návštěvou jednotlivých domů tak čtenář objede celý svět.

(mš)

Napsali a nakreslili: Aleksandra Mizielińska a Daniel Mizieliński, překlad: Pavel Peč a Magdalena Żuraw-Peč, vydalo nakladatelství Jana Kostecká, 2014

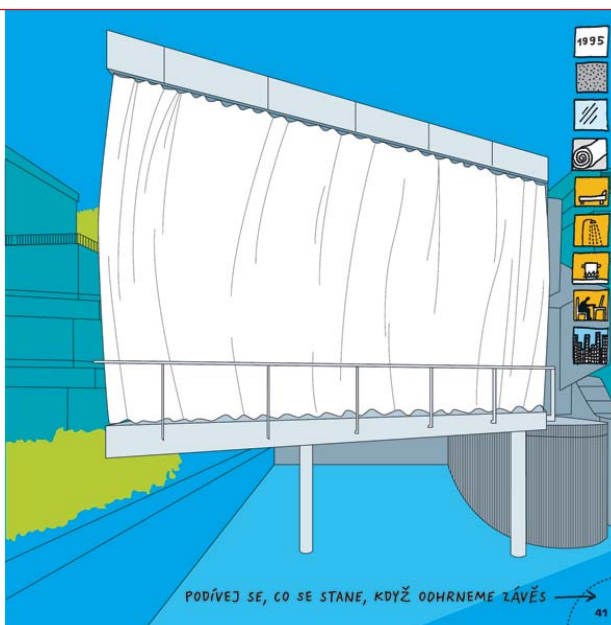
dům záclonka

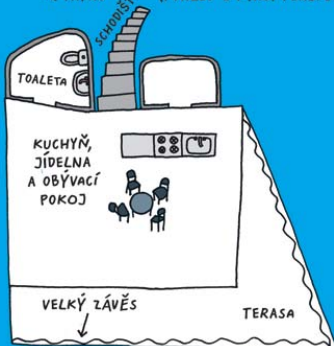
ŠIGERU BAN

V **Toku**, hlavním městě Japonska, se nachází prazvláštní dům, který má místo zdí **obrovské bílé závěsy**.

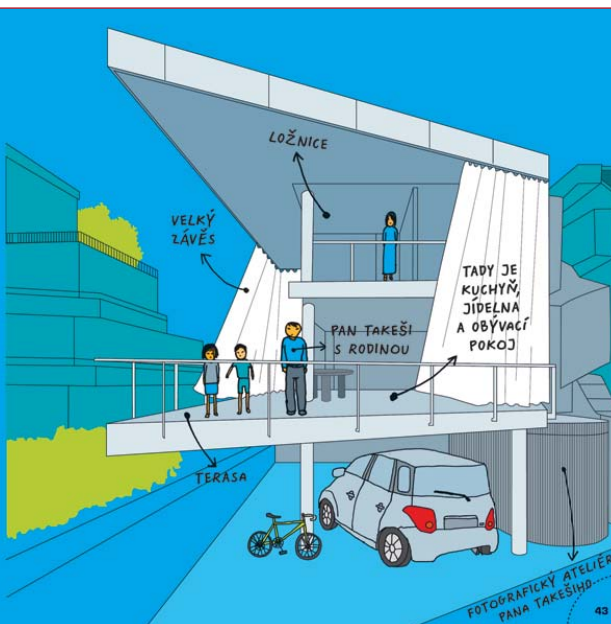
Bydlí v něm pan Takeši s manželkou a jejich dvě děti. Pan Takeši je fotograf. Vyrůstal v malém stísněném domku, který se mu vůbec nelíbil. Když pak vyrostl a stal se z něj dospělý, řekl si, že už nikdy nebude bydlet v uzavřeném prostoru. Poprosil tedy architekta **Šigeru Bana**, aby pro něj navrhl veliký dům.

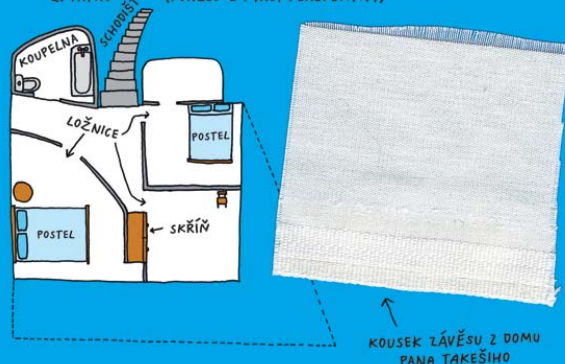
1. PATRO (POHLED Z PTAČÍ PERSPEKTIVY)

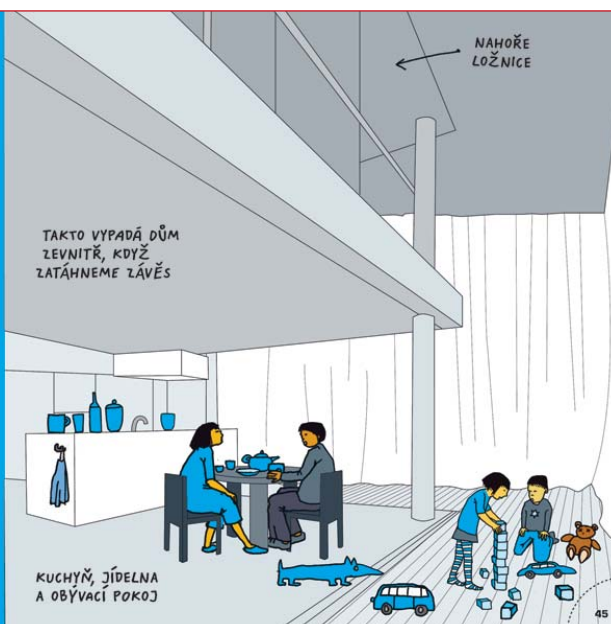
Šigeru Ban stál před těžkým úkolem: Jak postavit dům, který by byl útulný a zároveň **otevřený do okolí**? Mohl v domě postavit prosklené stěny se závěsy, ale stěny ze skla dům izolují skoro stejně jako běžné zdi. Proto se architekt rozhodl, že místo stavění stěn natáhne jen závěs.

2. PATRO (POHLED Z PTAČÍ PERSPEKTIVY)

Ted už rodina pana Takešiho může klidně odhrnout záclony, poobědvat a pozorovat při tom, co se děje venku na ulici. Anebo třeba všechno **zahalit bílým závěsem** a jít si odpočinout do jedné z místností zalitých měkkým, rozptýleným světlem.

p

ra

Konec světa nanečisto a comeback jako hrom!

Viki Shock

Léto skončilo, dokonce i to babí léto bylo fuč. Nastal říjen a opět začalo padat listí a pracovní četa hřbitova Ždibec Brokolice byla opět v plné polní a denně zametala cesty, hrabala a vyvážela spadané listí do kontejnerů. A prokletý básník Hektor zjistil, že na hřbitově mezi Mongoly pracuje už celý rok! K tomuto fatálnímu zjištění dospěl v milosrdné době oddychu po obědě, když mazal kartičky s Danou v jejím kamenictví, a moc velkou radost z toho neměl.

„Hele, Hektórku, tady v novinách sem ti zaškrtila inzerát kvůli práci, koukej tady!“ podávala mu Dana páteční výtisk deníku Metro. Hektor si ho přečetl a povzdychl si: „No jo, obchodní firma hledá mladý, pružný a flexibilní lidi. Prosímte Dano, já už sem tady za ten rok mezi těma mongoloidama tak zdegeneroval, že sem pružnej a flexibilní asi tak jako socha z Velikonočního ostrova. Leda snad kdyby za mnou přijel ten inženýr ze Strakonic, co ty sochy tenkrát rozhoupal, tak bych se možná vo kousek pohnul. Ale sám vod sebe se nepohnu už ani vo krok!“

Dana se mu smála: „Tys to teda dopracoval, Hektórku!“

„Právě že ne,“ kontroval Hektor. „Nedopracoval, aspoň ne dneska. Už sem tu dost dlouho, tak se zas musím jít hlásit na arbeitskomando, tak čau, ty krasavice inteligentní!“ vlepil jí pusku a vrátil se na šatnu mezi své kolegy.

„Hektórku, volali nám z vedení, že budeme mít kopačku. V pátek v devět je pohřeb,“ přivítala ho vedoucí Anežka s nezbytnou cigaretou v ruce.

„Tak počítám, že dneska už na to kluci dlabou, ale vod zejtrka na to budou mít akorát tři dny, tak to v pohodě zmáknou, ne? Teda když nebude lejt,“ reagoval na to Hektor, kterému to bylo celkem šumák, protože jako dělník hroby nekopal, maximálně je pomáhal zahazovat, což mu nevadilo. Zato výraz v tváři hrobníka Bédi byl jednoznačně kyselý a už vymýšlel finty, jak se ulejt.

„Prosímte Anežko, a řekla si jim, že mám zejtra rozptyly a ve čtvrtek ukládačky?“ zkusil to Běda na Anežku.

„Si ty blbej! A to mám jako místo tebe jít kopat já nebo co?“ odpálkovala ho Anežka. „Nebo si myslíš, že to nechám dělat Bobíka samotnýho? Tak to teda ne, hochu! Rozptyly i ukládačky vezmu za tebe a ty pudeš pěkně makat do díry!“

„Tak a máš to, Bědo!“ smál se Bobík „Namasti si svaly a netvař se jako kyselá prdel!“

Bédův truchlivý výraz a Bobíkův verbální štulec pobavil dokonce i Jarušku, která se rozesmála tak, až se začala dusit. Několik úderů karate do jejích zad již zkušenou Hektorovou pravačkou jí ale pomohlo znovu chytit dech, takže protentokrát všechno dobře dopadlo.

Od úterka do čtvrtka tak Běda s Bobíkem kopali hrob, zatímco zbytek arbeitskomanda mongoloidů se věnoval likvidaci listí. Jeli-kož to byl starý hrob, kde už leželo několik nebožtíků, měl posled-

ní z nich smůlu a musel ven, aby mohl být nováček pohřbený do patřičné hloubky, jak to vyžaduje zákon o pohřebnictví.

Ve čtvrtek odpoledne měli hrobníci jámu hotovou. Na šatně si pak Bobík postěžoval na průběh exhumace: „Ty vole, to byl zase hnus. Byla tam plechová rakev, samozřejmě mi tam zajel rejč a už sem byl v nebožtíkovi, teda spíš v tom blivajzu, co z něj byl, smrad k zblití! Po padesáti letech furt nebyl rozloženej, ty plechový rakve sou fakt k hovnu. Kusy plechu i s těma sračkama sem vyházel ven, dal je do pytle a teď sou v kapli. Už to máme hotový, akorát Běda ještě dodělává v nohách kapsu, abysme do ní mohli vrátit ten pytel sraček, co sem vyhrabal, tfujtabl, zasraná práce!“

V tu chvíli byl Hektor moc rád, že je pouze dělníkem-zahradníkem a nikoli hrobníkem.

V pátek ráno se stala kuriózní věc. Už kolem půl deváté přišla necelá desítka pozůstalých, kteří chtěli vidět svou babičku v rakvi, ještě naposled, než měla být pohřbena. Rakev byla již připravena u vykopaného hrobu. Anežka tam dovedla pozůstalé, když kousek opodál zrovna Hektor vyhrabával listí. Ten si všiml, že je Anežka nesvá a cosi si s pozůstalými rozčileně povídá. Několik z nich, hlavně ti mladší, se začali bokem usmívat, což bylo podezřelé. Po chvíli dohadování s nimi Anežka odešla od rakve do jiného oddělení. Za nějaký čas zamířila Anežka s bledou tváří rychlým krokem zpátky na šatnu. Hektor na ní houknul: „Stalo se, něco, Anežko?“

„Průser, ten vykopanej hrob není jejich. Musíme vykopat novej,“ odpověděla mu, aniž se zastavila. Chvilí na to Hektor přivítal Járu Vládička ve smutečním obleku, kterého sice vedoucí přeložila zpátky do Prahy, ale pořád mu dělala naschvály, třeba tím, že ho poslala na spouštění do Židbce Brokolice, navíc ještě s Jankem Drevkem. Ten se na Hektora usmíval jako měsíček.

„Spěcháte dneska moc, kluci?“ zeptal se jich Hektor.

„A to jako proč?“ odpověděl mu bezelstně Janko Drevkocůr.

„Protože se tu to dneska nejspíš malinko protáhne,“ ušklíbl se Hektor.

„Spouštění má bejt za dvacet minut a jak vidim, pozůstalí jsou už tady, tak co je za problém?“ zeptal se podezřívavě Jára, který už věřil nějakou čertovinu.

„Jak bych ti to jenom řek, Járo? Vim, že to bude znít jak z blbýho filmu, ale problém je v tom, že ty naši chytrolíni vykopali jinej hrob. Teď mi to řekla Anežka,“ sdělil jim Hektor.

Jára se nejdřív zamračil, Drevkocůr udiveně vypouklil kukadla za skly brýlí, ale pak se oba naráz upřímně rozchechtali.

„Čoveče, víš, že sem ti to v první moment i věřil, ale dostal si mě teda pěkně, ty vtipálku!“ řekl mu Jára, když ho přešel záchvat smíchu.

Na to se rozchechtal zase Hektor: „Tak to sem tě, Járo, dostal asi hned dvakrát. Fakt mi promiň, ale já si z tebe prdel nedělám. Vykopali špatnej hrob, zeptej se Anežky.“

Járovi to konečně došlo a jeho výraz se radikálně změnil, samozřejmě k horšímu: „Aha, no výborně! To snad není možný! Doufám, že po mně nebudou chtít, abych jim pomoh s kopačkou, na to tu nemám hadry. Jdu se tam za těma Mongolama mrknout, ať mi to vysvětlej. Potřebuju bejt zase brzo zpátky, abych se moh zdekovat na chalupu, a takhle vůbec nevím, kdy bude po funusu. To je ale zatracenej bordel!“ A už si to rázoval k šatně v závěsu se zmateným Drevkocůrem.

Po domluvě s pozůstalými se pohřeb přesunul na druhou hodinu odpoledne a Běda s Bobíkem se převlékli ze smutečních obleků do montérek a šli fofrem kopat nový hrob. Hektor mezitím pomáhal Anežce zaházet ten původně vykopaný hrob a také ho zamaskovat květinami, aby to vypadalo, že se tam nic nestalo. Ještě předtím vrátili do hrobu pytel s ostatky. Odpoledne byl pohřeb na správném místě. Pozůstalí

chtěli ještě vidět babičku, což se normálně nesmí. Ale vzhledem k tomu, jak to Anežčino arbeidskomando zkonilo, tak jim to bylo umožněno. Jaruška pak řekla Hektorovi, aby o tom pomlčel a že v pondělí nemusí chodit do práce. Kdyby majitelé hrobu, který byl omylem otevřen, zjistili, že došlo k nechtěné a zcela zbytečné exhumaci jejich předka, asi by se jim to moc nelíbilo. Naštvaný Jára Vládiček se pak ptal na šatně Anežky, jak se jí takovýhle kiks mohl podařit.

„Já se ti, Járo, moc omlouvám. Číslo hrobu, co mi v pondělí volala vedoucí souhlasilo. Jméno na hrobě sice ne, ale víš, že tam kolikrát nejsou všichni napsaní. Ale nápis na vedlejším hrobě souhlasil: rodina Nováková. A papír k pohřbu jsem dostala až včera a nevšimla jsem si toho. Prostě jsem přehlídla písmeno oddělení, no,“ kála se Anežka.

„Rodina Nováková,“ kroutil hlavou rezignovaně Jára. „No, dobrý. Tak se tady mějte a my jdeme na vlak, čau!“ rozloučil se s nimi Jára „Jedeš taky?“ zeptal se ještě Hektora.

„Jasan harmasan, vždyť už tu jsem přesčas!“ odpověděl Hektor, který už byl dávno převlečený do civilu. Janko Drevkocůr s bezelstným úsměvem řekl jen „Dovi!“ a trojice se vydala na vlak do matičky Prahy.

Přešly Dušičky a blížil se konec listopadu. Na hřbitově ve Židbci Brokolice se pracovní četa mongoloidů Anežky Katzenbergerové už zase připravovala na příchod sněhu. Fasovaly se pytle soli a nová hrabla. Kolegové se živě bavili o tom, jak asi silná či slabá bude nastávající zima a jak dlouho bude trvat. Této jejich debatě se Hektor v duchu jen smál. Dle proroctví starých Mayů a Nostradama měl totiž už za necelý měsíc nastat konec světa, konkrétně jednadvacátého prosince. Hektor, nespokojený se svým profesním i životním údělem, se přidal na stranu chiliastů a těšil se na společný konec; zánik tohoto údajně nejlepššího z možných světů. Jelikož byl však by-

točně rozpolcená osobnost, dohodl si ještě předtím na začátek prosince výstavu koláží v pražské kavárně Thermopyly v Bílé ulici.

Výstavu mu vlastně domluvil Ahmed Polštář, mladý básník, povídkář a dyslektik původem z Ostravy, který se posledních několik let snažil prosadit v Praze, přičemž Hektor mu dělal redakci jeho výplodů. Ahmed už nějakou dobu organizoval večer autorských čtení s názvem Tři muži v kavárně, a poslední půlrok jej pořádal právě v Thermopylech, kde měly výstavy obrazů bohatou tradici. Navíc o zdejšími kavárníkovi Tomáši Kosodřevovi mluvil Ahmed pouze v superlativech! Hektor se nejdříve Ahmedovu nápadu bránil, neboť měl před čtyřmi lety velkou a úspěšnou výstavu v prestižní galerii, která od něj dokonce odkoupila sérii koláží za docela slušný bakšiš. Jenže kupodivu od té doby už o jeho dílka žádná další galerie neměla zájem. Nakonec se tedy Hektor nechal zlomit, neboť ho napadlo, že výstava v Thermopylech by mohla být jeho slavným comebackem a sběratelé by ji mohli celou vykoupit.

„Bud' za měsíc přijde konec světa a pak je už všechno fuk, anebo bude svět pokračovat a v tom případě široká veřejnost konečně ocení moje umění a udělá ze mě boháče!“ asi nějak takto uvažoval nebohý a naivní Hektor. Vzhledem k tomu, že už čtyři roky nevytvořil žádnou koláž, rozhodl se pro dva starší cykly, které ale předtím ještě nevystavil. Na obrázcích nechyběly motivy Adolfa Hitlera s miminkem v náručí, koncentrační tábor a prvky porna a jiných bizarností. Výstavu pojmenoval Prasečí chlívěk uprostřed fašismu & Germánská idyla, což odpovídalo obsahu děl i dobovému režimu, tak se to alespoň jevilo Hektorovi.

A tak v pátek třicátého listopadu odpoledne dorazil do kavárny Thermopyly se dvěma velkými taškami plnými koláží v rámech A3 a s Ahmedem Polštářem po boku. Kavárník Tomáš tam sice zrovna nebyl, ale Hektor se s ním předtím dvakrát viděl a připadal mu jako velmi milý člověk. Dokonce ani nechtěl předem vidět koláže, jež se tam chystal Hektor vystavit. Během několika málo hodin provedli chlapci instalaci výstavy a poté odešli spokojeně domů, těšíce se na zítřejší vernisáž.

O den později kolem poledne Hektorovi telefonoval Ahmed, že kavárník Tomáš je silně znepokojen třemi vystavenými kolážemi. Jednalo se o dílka Strýček Dolfi a malý Josífek Ratzingerů, Vánoce Hitlerjugend v Orlím hnízdě a V kárném táboře. Hektor Ahmedovi navrhl, aby Tomáš přes obrazy nalepil bílý papír s nápi-

sem, že jde o nebezpečné obrazy a lze se na ně podívat jen na vlastní nebezpečí. Tento vzkaz se však nesetkal s pochopením. Následně zatelefonoval Hektorovi přímo Tomáš a byl velmi rozčilen. Kavárna se totiž nacházela na půdě Teologické fakulty a dopoledne se prý přišel na výstavu podívat pan děkan. Tomu se tři výše zmíněné obrazy hrubě nelíbily a trval na jejich odstranění. Tomáš Hektorovi dále sdělil, že má ženu a dítě a nechce přijít o živnost, proto mluvil i o zrušení celé výstavy. Když mu Hektor řekl, že už nestihne odvolat večerní vernisáž, na niž mají přijít i novináři, svolil Tomáš, aby proběhla, ale bez výše zmíněných obrazů, které už sundal.

„Sorry Tomáši, já ale fakt nechápu, proč si ty obrazy nechtěl vidět předem?“ ptal se Hektor kavárníka. „Kdybys mi řekl, že s tím máš problém, vystavil bych to někde jinde.“

„Já jsem ti prostě věřil, kámo! Nevěděl jsem, že seš zakuklenej nácek. Toho Hitlera a koncentrák jsme si prostě nedomluvili. A tos musel vědět, že něco takovýho ti nemůže projít, jestli seš normální člověk, což asi nejseš,“ pravil Hektorovi rozčileným tónem Tomáš.

„Takže ty tři fašistický vobrázky si večer seber a běž s nima laskavě do píči!“ korunoval svůj hysterický záchvat kavárník a zavěsil. Hektor byl jako opařený a začal mít tušení, že s jeho comebackem to vypadá prachbídne. Večer na místě výstavy nebyl kavárník Tomáš k zastižení. Zakázané a sundané obrazy se nacházely v takzvaném skladě, což byla místnost s čistícími prostředky na dámských toaletách, odkud je Hektorovi vydala obsluha kavárny. Odnesl je na zadní stůl a postupně, jak přicházeli hosté, je zvláště uváděl k prohlídce tohoto zakázaného ovoce. Na prázdná místa na zdech po třech zakázaných obrázcích nalepil samolepky s textem: „zde visící obraz byl zcenzurován“, které si odpoledne narychlo vyrobil doma. Vernisáž, na níž se dostavilo asi třicet přátel vesměs z uměleckých kruhů, proběhla zcela klidně. Po úvodní řeči Járy Vladička z pera imaginárního výtvarného kritika Hanse von Landschmietta poděkoval Hektor kavárníku Tomášovi za umožnění výstavy, ovšem s malou výhradou. Poté se zmínil o třech děkanem zakázaných a sundaných obrazech, které si všichni hosté prohlédli, přičemž považovali celou „kauzu“ za více méně úsměvnou.

„Španělskou inkvizici nikdo nečekal!“ prohlásil na závěr proslovu Hektor s úsměvem, kterýžto odkaz na slavný skeč Monty Pythonů vzbudil u publika salvu smíchu,

ač jemu osobně celý den moc do smíchu nebylo. Teprve v okamžiku vernisáže se to zlepšilo. Ahmed Polštář dělal kdysi dýdžeje, takže si přinesl notebuk, z něhož pouštěl skotačivou hudbu, která by v kombinaci s alkoholickými životabudiči dokázala rozveselit i mrtvolu. Hektor se s přáteli veselil až do zavírací, která se protáhla skoro do dvou do rána.

Druhý den odpoledne, když se Hektor vzbudil jako obvykle sám v podkrovním kamrlíku, čekala ho v mobilu SMS od kavárníka Tomáše, že „vzhledem k okolnostem včerejší vernisáže“ sundal zbytek obrazů, a tak si pro ně má Hektor co nejdřív přijet. Nejspíš mu vadily samolepky informující o cenzurním zásahu kavárny a teologické fakulty. Hektor si jen rezignovaně povzdychl a šel si postavit vodu na kafe. K večeru téhož dne se tedy vrátil do Thermopyl opět s Ahmedem Polštářem. Právě tam probíhala vernisáž Hektorova narychlo sehnáního náhradníka a na zdech visely jakési expresionistické olejomalby bez chuti a zápachu. Kavárník Tomáš opět nebyl přítomen. Koláže jim vydala obsluha již tradičně ze skladu na dámských toaletách. Akorát tam v tu chvíli přišla jedna slečna a byla zmatená, jestli je správně na dámách. Ahmed pomohl Hektorovi zabalit jeho zakázané koláže a pak se rezignovaně vydali pryč ze scény.

„Tak a teď máš po ptákách, ty troubo!“ lál později doma Hektor sám sobě sedě u stolu s otevřeným lahváčem v ruce a přitom rezignovaně koukal na tašky plné nechtěných koláží složené na podlaze v kuchyni.

„To byl teda comeback jako hrom! Tak já jsem už definitivně v řiti, a to ještě ani nebyl konec světa! Takže já mám vlastně před ostatními náskok!“ konstatoval Hektor a pak se tomu musel začít smát. O chvíli později dopil pivo a šel si lehnout, neboť ráno musel vstávat do práce.

Ukázka je z knihy Zahradníkův rok na hřbitově, kterou letos vydalo nakladatelství Clina-men.

p rak

Rakev v názvech knih českých spisovatelů, básníků a publicistů

Josef Kousal: Řeč pohřební u rakve veledůstojného Pána, pana P. Františka Bartoše, prvoděkana jilemnického, čestného člena četných vlasteneckých spolků i dobročinných atd. (1900)

Ladislav Syllaba: U rakve Rudolfa Jedličky : v Pantheonu dne 30. října 1926 (1926)

Josef Roden: Bílá rakev (1935)

Vzorník vysokoražených ozdob na rakve a pohřebních potřeb fy. F. Ledvinková, pražská tovární výroba pohřebních potřeb, Praha-Střešovice (1941)

Jaroslav Seifert: Dokud nám neprší na rakev (1947)

Ludvík Souček: Rakve útočí (1976)

Radoslav Nenadál: Rakvářova dcera (1985)

Miroslav Švandrlik: Rakev do domu (1991)

Cyril Vitberk: Rakev na kolech (1997)

Miroslav Salava: Zarakvití (1999)

Mirko Stieber: Neukojený milenec ve skleněné rakvi (1999)

Sláva Volný: Každému rakev (2001)

Emil Hruška: Muž dvou rakví (2007)

Miroslav Provod: Reportáž z rakve (2010)

Milada Fohlerová: Od kolébky po rakev (2012)

Tomáš Kašpar: Nespěchejte do rakve (2013)

(mš)

p
rak„Dobrý den,
kozy ven“

J e to scéna jak z filmu Těžký život dobrodruha. Klidný a bezpečný život si žádá trochu opepřit, trochu potřísnit dobrodružstvím, aby vůbec stál za špinění papíru. A stejně jako ve válečném filmu, dobrodružství v *Neřestných ulicích* Václava Böhmscheho znamená vklouznout po setmění do městského podsvětí a splynout s ním ve všem, co k tomu patří. Zatímco film zůstává v úzkých mezích naivní divácké slušnosti, Böhmsche se nebojí říct všechno narovinu.

Magicky temný svět sbírky od začátku přitahuje lidskou zvědavost, jako když člověk nakukuje dírou v plotě do dávno opuštěné zahrady, ze které je náhle slyšet křik. Böhmsche sugestivně vymalovává zaplivané bary, špinavé ulice a jejich obyvatele svěráznou optikou svého hrdiny. Je to přisprostlý opilec trávící dny v hospodách nebo v kocovině, ale s neobvykle zachovaným, ostrým viděním: „Oknem jediným, jež do ulice vedlo, podzimním paprskem byla posvícená a posouval se tento paprsek pomalu jen velmi barem.“ Perspektiva svědka s bystrými smysly dovoluje ocitnout se v zakouřeném baru na vlastní kůži a prožít si ho všemi smysly: „Od krbu kouřem čpělo, spáleným pak jídlem rovněž prapodivně kořeněným.“ A postavy vynořující se zčista jasna zvýrazňují dojem tmy a tajemna, které hrdinu obklopuje: „Děvče se drobné, drobných rukou ukázalo, sloupec světla padal na ni z jediného okna od ulice“, takže kresba podsvětí je dobře plastická a detailní.

Jak je vidět z ukázek, *Neřestné ulice* experimentují s vrstvením jazykových rejstří-

ků od nejnižšího argotu až po vysoký a archaický styl: „Rovněž mým přáním bylo, aby odešla už do domova svého, abych sám se v soukromí vysrat mohl snadněji a volně.“ Svůj pestrý jazykový koktejl Böhmsche používá k tomu, aby čtenáři zprostředkoval zaschlou močí páchnoucí příběh, který bychom čekali na temnějším konci jazykového spektra. Vulgarismy konstruovaný jazyk odlehčují a naznačují, že hrdina do tohoto prostředí přece jen svým způsobem zapadá. Jazyková kombinace úspěšně vyvolává dojem fiktivních „starých časů“, kdy intelektuálové po studiích latiny a komparativní literatury nechávají své mozky odumírat nad lahví vodky.

Sbírka Václava Böhmscheho stojí na dobrém principu, probouzí zvědavost a baví nečekaným výrazivem. Jenže zakrátko vyloží všechna esa na stůl a pak už se jen trapně usmívá. Takhle by asi vypadala poezie typu „dobrý den, kozy ven“, kdyby takový literární žánr existoval. Ve sbírce se téma začne brzy ohrávat, jazykové triky se nikam nevyvíjejí, bublinky postupně vyprchá a osvěžení nepřichází. Nadšení z neobvykle vystavěného světa postupně chladne a zbyde jen doufat, že konec přinese vysvětlení nebo rozhršení.

Nekonečné variace sekvence hospodaženská-kocovina-hospoda, i když s různými detaily a s originálním jazykem, přestanou oslovovat po pár stránkách. Kolovrátkové opakování vyvolává dojem, že na konci přijde grandiózní finále, které dá celé sbírce smysl osvětlí její záměr. Ale to je opravdu jenom dojem. Až do konce se totiž pořád jenom mluví, mluví a mluví bez dalšího efek-

tu. „A zase zapadl jsem do baru U Stoletých“ (7), „Vešel jsem do krčmy v Mrtvém koi- ni“ (16), „V baru U Stoletých zase sám jsem seděl“ (23), „Do baru U Stoletých vydal jsem se“ (24), „A usedl jsem ztěžka v židli v baru U Stoletých“ (28), „A tak jsme se ssedli v baru U Stoletých“ (30) atd. Samotné opakování motivu pochopitelně není nic špatného, jestliže je to funkční. Při čtení *Neřestných ulic* mám ale vzrůstající dojem, že čtu stejnou báseň pořád dokola.

Realistické motivy zvracení a kálení vykreslené na sto způsobů spolu s mnoha dalšími tělesnými potřebami taky nejsou v opilecké poezii nic překvapujícího. Jejich četnost a explicitnost by možná měla čtenáře šokovat, ale celek působí samoučelně, jako když žák na základní škole opakovaně vykřikuje slovo „prdel“, aby šokoval učitele a získal respekt spolužáků. Vyjádření těchto motivů kombinací vulgarismů, slangu a archaického jazyka upoutá pozornost poprvé, možná i podruhé, ale až do konce sbírky to čtenáře nedovede. *Neřestné ulice* nejsou špatná sbírka a určitě stojí za nahlédnutí. Jejich kompozice je ale tak lineární, že k jejímu odhalení stačí pár stránek. Ušetřený čas pak může čtenář využít podle své libosti.

Hana Tomšů

Václav Böhmsche: Neřestné ulice (Druhé město, 2014)

Legenda zahraná na strunách napjatých mezi kolébkou a rakví (fragment) Bohumil Hrabal

U Zlaté studně se též říká U půl zlatého kola, nebo-li U červené sesle. Tam je studna. Služka když vá- žila, viděla vědro plné zlata. Naklonila se a utopila. Ted chodí po domě. Chodba v tom domě je tak uzounká, že se rakev spouští oknem. Ze schodů se zde zabil příručí z vinárny. Hřebík v hlavě. Lékař. Hřebíky mu byly vbity skrz hlavu, nohy a ruce a vržen do jámy, aby vykrvácel. Juliánus Emensenus. Manželé Bouškovi páchají v domě velmi často mravnostní delikty v tom, že se veřejně perou a dále si nadávají slovy, která často používají malé děti. Jako vrchol všeho, když nemůže manželka Miroslava Boušky nic svou výmluvností zmoci, vyzvedne sukně a ukazuje nahou zadnici a svůj pohlavní úd. Jeptiška. Karmelitánka. Hořící srdce v ruce. Před sebou krucifix a drahokamy. Terezia. U zlatého tygra. U biskupské čepice. U Hrubého moře. Vlastní pomocí se nepodařilo požár uhasit. Byli povoláni hasiči, kteří likvidovali požár tak a natolik, že uvedený kurník lehl popelem i s uskladeným dřívím na sousední parcele. U Fleků seděti - spokojenost. Umrličí hodinky držeti - svatba. Moře, po kterém kráčela. Anděl. Holub jí přinesl závoj. Kněžna. Aldegundis. Obviněný udeřil poškozenou lopatou přes zadní část těla, která se připojuje k trestnímu oznámení jako věc doličná. Tah provedený kouzelným násilím zchladí každý odpor. Jaká úroda bohatá na motivy! Všude kolem zkáza. Král nebo dáma musejí zemřít. Protože jde o člověka docela nevědomého, jest míti za to, že má kladný poměr k právě založenému spolku králíkářů, i když má sklon ke krádežím. Nůž, jím proboden. Před obrácením byl zlodějem a vrahem. Mouřenín. Anachoret. Moy- ses z Aethiopie. Vyhořelý dům - radost. Vraždovský dům.

p
rak

Recenze knihy Václava Kahudy: Vítr, tma, přítomnost (715 stran)

Podivuhodná karikatura spisku Miroslava Dolejšího Analýza událostí 17. listopadu 1989 aneb genialita a idiocie leží spolu v posteli a poměřují si velikost svých ptáků. Pod postelí je však jen jedna vakuová pumpa Pressure Pleasure.

Jakub Šofar

p
rak

Rakvičkárna

Animovaný / Loutkový / Krátkometrážní

Československo, 1968, 10 min

Režie: Jan Švankmajer

Scénář: Jan Švankmajer

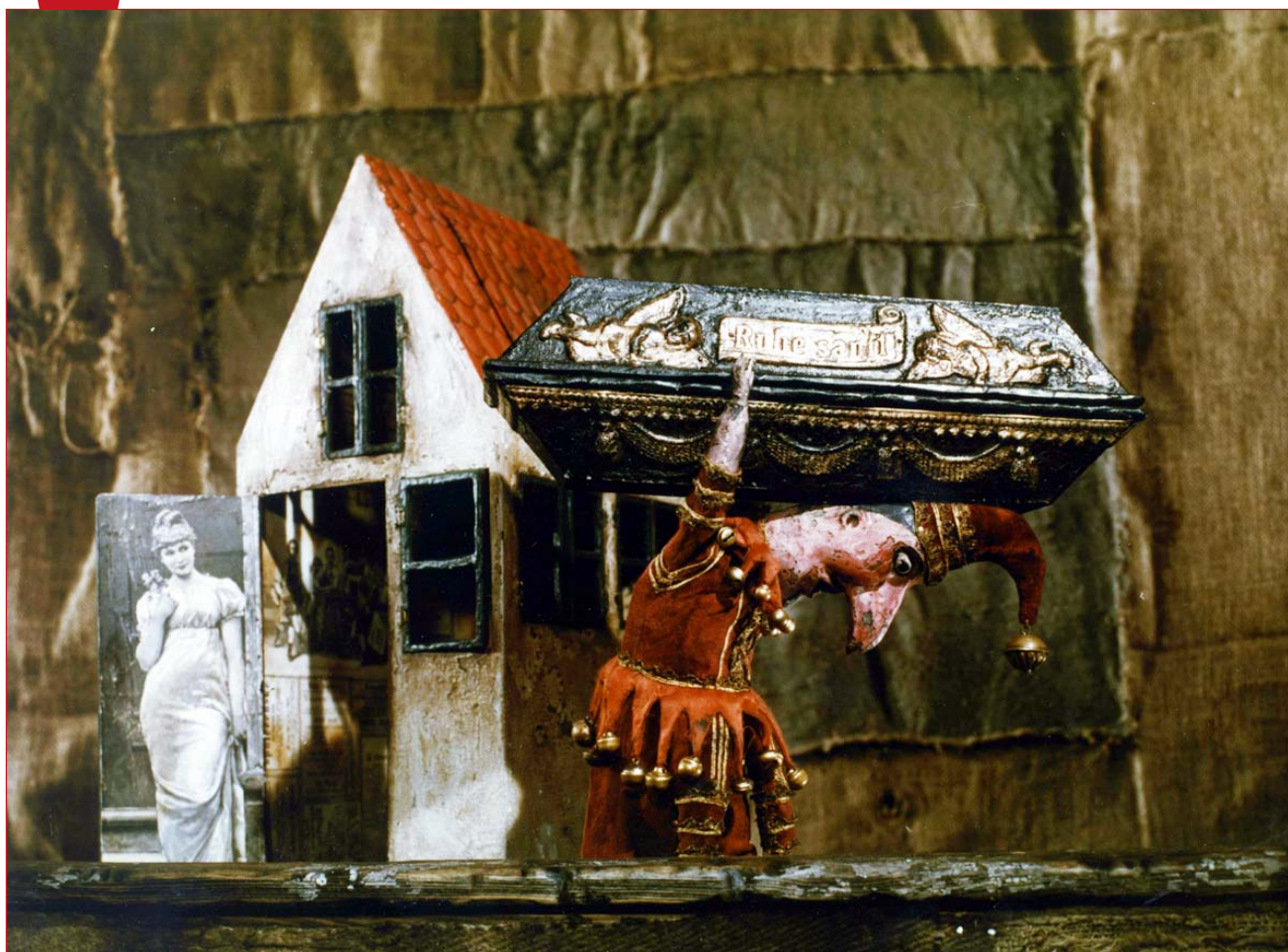
Kamera: Jiří Šafář

Hudba: Zdeněk Liška

Hrají: Naděžda Munzarová, Jiří Procházka,

Bohuslav Šrámek

Loutkový film z prostředí starých jarmarečních trhů. Vyskytují se zde mimo jiné dva kupci a jedno morče, o které mají oba zájem. Vznikne mezi nimi hádka a drobná potyčka přeroste v nemilosrdnou bitvu.

V
rak

Zenit

Petra Hůlová

Spisovatelka
Petra Hůlová si
otevřela v Krymské
24 kavárnu
s optimisticky
znějícím názvem
Zenit. Dobrá
adresa také spíná
ruce v přímlově:
Petro, ať se daří!

Foto Michal Šanda

V
rak

**Raimund
Niederführ**

Literární časopisy nevědí dne ani hodiny, může nastat infarkt v podobě zamítnuté ministerské dotace a je šlus. Pro tento případ je dobré se už s předstihem porozhlédnout po kvalitní pohřební službě, aby aspoň funus byl s náležitou pompou. Pravděpodobně nejlepší je pohřební služba v Uhlířských Janovicích, kterou provozuje Raimund Niederführ. A protože je to

shodou okolností i můj spolužák z Gymnázia Jana Nerudy, mohl jsem uvidět něco víc, než mohou ostatní. Niederführovou specialitou jsou kovové rakve, které vyrábí podle historických jako jediný v Čechách. Objednávají si je u něj šlechtické rody z celé Evropy. Samozřejmě, že rovněž pohřby samotné jsou zážitkem, jak skvostně jsou vypravené. V dojezdu 10 km od Janovic je dokonce možné si

objednat unikátní prosklený povoz z předminulého století, tažený koňmi. Přestože byl Raimund Niederführ druhdy bulvárem vyhledávanou celebritou, je z něj dnes stárnoucí smutný muž. On sám tvrdí, že až zemře, zmizí s ním definitivně i tradice rakousko-uherského pohřebnictví.

Michal Šanda

Na stránce vlevo: Výzdoba kovových rakví, Raimund Niederführ
Nahore: Dílna, kde se rakve vyrábějí.
Vpravo: Raimund Niederführ před svou vlastní hrobkou.
Dole: Stačí doklepnout datum úmrtí.
Dole vpravo: Raimund Niederführ
Foto Michal Šanda

d
rak

Bohumila Grögerová
Můj labyrint

Foto Michal Šanda

Každý máme svůj život, svůj vlastní labyrint. Žijeme v něm a většinou až staří si uvědomíme jeho pravou podstatu, ozřejmíme si tragédii lidského údělu. Žijeme okamžikem a jeho východiskem je smrt a ta je naší jedinou jistotou.

– Je smrt zánik, či proměna? Jaká? Tato představa se vymyká schopnostem našeho rozumu. Přesto se k těmto otázkám vracíme, trýzníme se opakovaným ujištěním, že se „pravdy“ – jaké? – nikdy nedobereme. Jsou však chvíle – především těšíme-li se přijatelnému zdraví – kdy uvažujeme, zdali naše fantazie a sny nemohou mít nějaký podklad, nějakou reálnou podstatu, o ní bychom se mohli opírat. Zároveň jsme si vědomi, jak matoucí a zrádná je hranice mezi skutečností a snem, vždyť ji při usínání a probouzení denně překračujeme. Šero, šero, chlad.

Trvalý únik do fantazie a iluzí činí člověka křehkým proti nárazům všedního života – spojme v sobě zdánlivý protiklad v harmonický soulad!

Tma, tma, zima.

Není však sen jen pavučina? Není ve své nejvyšší formě tvůrčím činem? Snad nám na tuto otázku odpoví básník: „Všecko velké, co potkalo zemi, bylo napřed oznámeno snem,“ napsal Otakar Březina.

Mrzne, tmí se, tělo nařiká, klouby šílí, kde se skrylo slunce? Nořím se, topím se do tmy. Do stále hustší tmy. Kam zmizelo světlo? Už nikdy neuvidím slunce? V tom okamžiku jsem si vzpomněla na svůj první sen o slunci. Byl tak výrazný, že jsem na něj nikdy nezapomněla, přestože jsem byla ještě dítě, když se mi zdál.

Zdalo se mi o pusté, písčité krajině. Šla jsem ve skupině lidí a bála se pohlédnout na nebesa, poněvadž jsem tušila nad svou hlavou zlé slunce. Tiskla jsem se do náručí komusi, kdo sdílel mou hrůzu. Společně jsme čekali katastrofu. Pak jsem zaklonila hlavu a podívala se zprůma nahoru k obloze, odkud se v tom okamžiku vylilo z vědra rozžhavené slunce jako vroucí kov na naše hlavy.

Zpocená jsem se probudila.

Uplynulo mnoho let a my dva s Joskou jsme na měsíc odjeli do Paříže, kde jsem se cítila skvěle, ale Joska postonával. A v Paříži se mi zdál druhý sen o slunci. Bylo to před více než dvaceti lety.

Procházela jsem se parkem, o němž jsem věděla, že je to Boulogneský lesík. Obloha matná, kovová. Šero. Lidé se znepokojují, pociťují silnou úzkost. Není slunce. Přicházím do restaurace, objednávám si bramborový salát a dostávám na talíř třesoucí se sulc, jemuž prodavačka říká „soleil frité“. Slunce není horké, připomíná obrovská husí játra či ovocný rosol a působí velmi chutně. Je velké, až přesahuje talíř, oslňuje barvou a svitem pravého slunce. Jím je lžící a pozvolna se rozsvěcuje víc a víc, z konečků prstů se mi lije zlatistými čůrky líbezné světlo. Cítím slunce v sobě a stávám se sluncem.

Ani na tenhle groteskní sen jsem nikdy nezapomněla.

Třetí a zatím poslední sen o slunci se mi zdál pár dní po snu o „smaženém slunci“. Napůl mystický, napůl atavistický.

Země, po níž se valíme, tlačím se mezi tisíci, se zplošťuje, zprůhledňuje, písčná zrna se slévají ve sklovitou hmotu a zpod našich nohou, odtamtud, kde dřív byly hlubiny země, vře vzhůru druhé slunce. Vidím je zcela zřetelně, z velké blízkosti, je sálavější a zlověstnější než ono, které je nad našimi hlavami, které však nevidím, jen předpokládám. Cesta, po níž putuje zástup, se bortí, rozpadává, tiše se řítíme do slunce.

Z připravované knihy, která vyjde na podzim v Edici současné české poezie.

d
rak

**Muž a žena. Muž má
bílý oblek s červeným
vlasovým proužkem,
žena, i když je mladá
a krásná, má až
nepřirozeně velké
břicho, ve kterém jako
by nosila něco jenom
přechodně.**

Hotel Inside

Alžběta Stančáková

Když jsem si teď před zrcadlem přechesával vlhké vlasy na pěšinku, přísahal bych, že jsem měl na okamžik knírek. Jenom na okamžik.

Pracuji jako portýr v hotelu Django. A venku právě teď prší. Občas mi hosté našeho hotelu říkají aportýr. Hází mi spropitné třeba na zem. Chtějí, abych ho aportoval. Jako pejsek. Pak jim ho donesu a musím jako pejsek poprosit. A pak možná něco dostanu.

Nosím livrej se zvláštními knoflíky. Když mě jednou pan Django, majitel hotelu Django, přistihnul, jak nechávám Velkou kuchařku, aby mi ty knoflíky olizovala, hrozně se rozčilil. Kupodivu ne na mě. Jenom mi vyhrožoval, že pokud tohle ještě jednou uvidí, prozradí to malé kuchařince, což je dívka, kterou miluji a hodlám si ji vzít, až vydělám dostatek peněz. Aportováním spropitného se toho moc nevydělá, ale snad za pár desítek let už budeme mít dost peněz do začátku.

Občas spolu s malou kuchařinku leháváme v prádelně. Na prádle nakropeném na mandl. Kuchařinka je totiž taky prادلenka. Má dvě práce, ale to nevadí. Já jsem portýr a vlastně taky recepční a moje práce vydá za ještě víc námahy. Nejen, když aportuju. Občas jsem unavený a špatně vidím. Musím si dávat pozor, abych správně četl čísla pokojů.

V našem hotelu se většinou ubytovávají párové v oblecích s vlasovým proužkem. Nemají se navzájem moc rádi a někdy je během noci slyšet střelba. Já si během nocí

a výstřelu prohlížím malovaný atlas zvířat, co mám už od dětství. Odložím ho, jen když někdo něco potřebuje. Což je vlastně docela často.

Vycházím s učesanou pěšinkou ze svého pokoje.

Pokoj pro portýra je mnohem skromnější než pokoj pro hosty. Ale to nevadí, takhle mi to stačí. Pořád musím přemýšlet o tom divném stínu, co mi nakreslil nad ústy knír. Ale mně vousy přece nerostou.

Scházím do recepcie, kde už na mě čekají dva lidé. Muž a žena. Muž má bílý oblek s červeným vlasovým proužkem, žena, i když je mladá a krásná, má až nepřirozeně velké břicho, ve kterém jako by nosila něco jenom přechodně. Něco, co má časem vypadnout. Vypadá ustaraně ta žena.

„A hele, aportýr!“ zavolá na mě muž, když mě zahlédne.

„Budete si přát?“ ptám se.

Oba jsou promoklí z toho deště, co venku už půl noci řádí.

„No co si budeme povídat, aportýrku, co bysme si asi tak mohli přát? Podívej se na nás! Venku leje jak z konve a my nemůžeme pokračovat v cestě, takže jeden dvojlůžák, por favor!“

„Tady, prosím, číslo 300.“

Beru jejich zavazadla. Dva kufry a jeden těžký futrál s nějakým hudebním nástrojem. Vyjíždíme výtahem do třetího patra. Muž v obleku s červeným vlasovým proužkem mi spropitné pokládá na jazyk.

Vracím se do recepcie. Prohlížím právě atlas zvířat na stránce, kde jsou mroži, když ke

mně přijde moje Kuchařinka a ptá se, jestli bych s ní nešel do prádelny.

„Rád bych, víš, ale tohleto je hrozně zajímavý,“ ukazuju jí mroží kly na obrázku.

„Vždyť už jsi to viděl tisíckrát!“

„Ale pokaždý najdu něco zajímavýho. Novýho. A krom toho je ještě brzo. Může kdokoliv přijít.“

„Za hodinu jdu kropit prádlo! Ať chceš, nebo ne!“ říká Kuchařinka, nebo teď spíš pradelnka, a tváří se podrážděně. Otočí se a odejde.

Přetáčím na stránku, kde jsou velryby. Ale nemůžu se soustředit. Myslím na kuchařinku. Na to, že se poslední dobou zlobí čím dál víc. Že když ležíme v prádelně, vyčítá mi, že ji nechci svlíknout. A když se začne svlíkat ona, bráním ji v tom, aby se ne-nastydla. Myslím to přece dobře.

Kolem recepcce prochází muži v oblecích s vlasovým proužkem. Hodně jich teď vyšlo ven do deště. Různé barvy obleků a vlasových proužků. Futrály různých tvarů s různými hudebními nástroji. Plejáda. Kouří doutníky.

Prohlížím si obrázek velryby s vypouklým břichem. Přejíždím prstem po břichu namalovaném na křídovém papíře, když zaslechnu ženské kroky, které se blíží k recepci. Vzhlednu od knihy. Zhlédnu krásnou ženu, co se před chvílí ubytovala s tím páнем.

„Nemůžu se dostat na záchod,“ řekne.

„Ty ... ty dveře na záchod jsou na žetonek, musíte ho mít na klíčkách.“

„No, to je možný, ale manžel je teď fuč i s klíčkama.“

Jsem z ní na rozpacích. Navlhlé vlasy už jí doschly. Jsou teď světlé a vlnité.

Netuším, co mám dělat, a tak si z livreje uškubnu jeden knoflík.

„Nate, zkuste tohle.“

„Jestli to nebude fungovat, tak si mě nepřejte.“

Prohlížím si delfíny. S malými zoubky, jako má kuchařinka. Kolem recepcce už nechodí muži s doutníky a futrály. Už je ticho. Všichni jsou buď venku anebo spí. Je pozdě.

Na recepci přistál knoflík z mé livreje.

„Fungoval,“ říká žena s rozzářeným úsměvem, „doufám, že vám ho bude mít kdo přišít.“

„Moje snoubenka je kuchařinka a pradelnka. A já jsem recepční a portýr. Třeba ona bude časem švadlenka anebo já budu časem krejčí.“

„No ne, vy už máte snoubenku?“ zajímá se žena.

„Mám. Tamhle zrovna jde!“

Kolem právě prošla Pradelnka s prádelním vozem, tlačila ho, byl větší než ona. Zvláštní pohled nám věnovala a zmizela v prádelně.

„Nemáte jehlu a nit? Můžu vám to přišít,“ říká krásná žena a sedá si ke mně za recepci. Její velké břicho se dotýká mahagónové desky.

„Pro naše hosty cokoliv,“ říkám a ze šuplete vytahuju jehlu a nit.

„Musíte si sundat tu livrej,“ zasměje se.

„To nepůjde. My máme zakázáno si livreje svlékat. V pracovní době.“

„Tak počkejte, zkusím to jinak.“

Nasliní nit. Navlékne ji na jehlu, kterou mi zabodne do hrudníku. Ale vůbec to nebolí. Přisívá mi knoflík a já cítím její vůni. Kolem prochází muž v obleku s vlasovým proužkem. Je to jeden z mnoha, takže ho nevnímám. Žena s velkým břichem je jenom jedna. Zavírám oči a doufám, že to zašívání nikdy neskončí.

„A kde je vůbec váš manžel?“ ptám se, když překusuje nit.

„Nevím. Šel asi něco někomu dát. Asi nakládačku.“

„Aha.“

„A co vaše snoubenka?“

„Kropí prádlo v prádelně. Měl bych jít za ní.“

„Slíbil jste to?“

„Ne. Ale ona chce a já taky. Abych šel. Takže půjdu.“

Zvedám se a cítím, jak mě ženina drobná ručka tahá za livrej.

„Nejde mi utrhnout ten knoflík, tak dobře jsem ho přišila. Víte, už se mi zase chce. Pak vám ho zas vrátím,“ zasměje se potouchle. Chystám se utrhnout si knoflík, ale v tu chvíli někdo vystřelí. Blízko. Oba se lekne. Žena se přikrčí do mojí náruče.

„Tak se neschovávej, ty děvko. Starej Greg mi řek, co tady vyvádíš. Šel kolem recepcce a viděl tě. Jak tady nabaluješ to kůzlátko za recepcí. No tak se ukaž!“ Je to muž v bílém obleku s červeným vlasovým proužkem.

„Jamesi, já,“ cítím, jak se její brada pohybuje na mém hrudníku.

„Nekňouřej a poď sem! Voba. Vylezte z tý recepcce a poďte sem. Já mám na vás asi tak čas. Tak bude to?“

„Jamesi, ty víš, že to —“

„Že co? Myslíš si, že nevím, jak nerada se mnou seš? Kdybych tě tenkrát nezbouchnul, seš dávno s jiným!“

„Ale ...“

„Žádný ale! Mlč, nebo budu střílet.“

„Jamesi, Jamesi, ty myslíš, že — bych tě zahodila pro tohle dítě?“ vysmekne se mi z náruče. A já si vzpomenu na ten stín, co připomínal knír.

„Já nejsem dítě,“ vykřiknu, „mám práci a — a — snoubenku!“

„A snoubenku, jo?“ zasměje se James.

„Jo. Tamhle zrovna jde.“

Pradelnka jde s prádelním vozíkem. James na ni namíří pistoli.

„A to se podívejme, taková mladounká. A vám nevadí, že i to váš snoubenec rozdával s mojí ženou?“

„Co prosím, to —“

„Tak co?!“

Pradelnka se otáčí ke mně.

c
r
a
k

„Je to pravda?“

Polknu. Nerozumím ničemu. Zadívá se na mě.

„Celou dobu doufám, že mě pomiluješ.“

Jde k recepci, James míří střídavě na nás tři, zatímco Pradlenka bere do ruky můj atlas zvířat.

„Celou dobu doufám, že mě aspoň svlíkneš,“ listuje v něm, „a ty se tu mezitím zahazuješ se zbouchnutou fuchtle.“

„Já nejsem zbouchnutá fuchtle.“

„Moje žena není zbouchnutá fuchtle.“

„Ale je. Proč by ho jinak sváděla.“

„Nesváděla ho. On ji svedl!“

„Jak by to asi udělal. Vždyť se na něj podívejte,“ v Kuchařinčině hlase byla cítit něha, lítost i vztek, přikládá si k prsům můj atlas zvířat „to ta vaše coura. A nedivím se jí. S někým jako vy, s pitomým gangsterem s bouchačkou, by beztak nemohla být šťastná!“

Padl klidný výstřel. Kuchařinčino tělo spadlo na zem. Můj atlas, co mám od dětství, sice zbrzdil střelu, ale i tak Kuchařinka zemřela. James pak vystřelil ještě několikrát. Do foroty. Kulky se odrážely odevšad.

Pan Django přišel nad ránem. Potřásl rukou tomu Jamesovi a jako vždycky řekl, že jeho hotel je diskrétní místo a on že z toho nebude dělat aféru. Totéž platí o personálu, řekl a podíval se mým směrem. Řekl, že ho sice mrzí, že přišel o dobrou kuchařku a pradelnu, ale že jich takových po světě běhá spousty. A že se aspoň to ucho za recepcí bude víc věnovat tomu, čemu má.

Pak mi pan Django podal prostřelený atlas zvířat. Po snídani žena a muž odjeli. Žena s velkým břichem mě políbila na čelo, byla celá od slz. Její manžel mi přes chodbu hodil spropitné, ať si je pochyťám, ale já už pro ně neběžel.

Už stejně nemusím šetřit. Už nemám snoubenku.

Když pan Django zase odjel, přišla ke mně velká Kuchařka. Lízala mě na knoflících mojích livreje. Řekla mi, že v jednom z nich je prohlubeň. Musela být od zbloudilých kulky. Velká Kuchařka mi lízala knoflíky a mně se to nelíbilo. Ukazovák jsem měl zabořený do průstřelu v atlasu zvířat. Do průstřelu, který zničil většinu obrázků, takže jsem si v něm už nikdy nelistoval. Jenom jsem ho nosil všude s sebou, dokud se jednou v dešti hrozně nerozmočil.

Když jsem si pak, promoklý, před zrcadlem česal vlhké vlasy na pěšinku, všimnul jsem si zase toho stínu, co připomínal knír. Tentokrát už tam zůstal. Už nezmizel.

d
r
a
k

Jsme ve vesmíru sami? Petr Štengl

Sňatek? Tak to určitě ne. V tom měli jasno. Oba si hleděli zachovat svoji nezávislost. Vždyť nakonec o co jde? O ten kus papíru s razítkem? O prstýnky? O společné příjmení? Blbost. Nehledě k tomu, že dneska je stejně moderní sňatky neuzavírat. Až na těch pár křesťansko tradicionalistických bláznů, samozřejmě. Ti se berou a mají děti. Žijí v komu-

nitách v rezervacích jako někde v pravěku. Ty však nikdo nebere vážně a jsou všem jenom pro smích. A děti? Tak to už tuplem ne! Nechtěli mít žádné závazky, žádnou zodpovědnost. Proč si zbytečně koledovat o starosti?

Život v přírodě je nelákavý. Měli rádi město spolu se vším, co nabízelo. V nevěře měli taky jasno, jenže oba byli dost inteligentní na to, aby se vyhnuli riziku z jejich případných následků. To určitě nestálo za to. Léčba na AIDS ještě pořád čekal na svůj objev. Tak proč hrát ruskou ruletu? Volný vztah jim oběma vyhovoval. Každý si jel svoji kariéru, ani jeden ani druhý se nemusel svému protějšku podřizovat, vzdávat se svých cílů a snů ve prospěch mateřství. Ale jděte!

Sex však v jejich soužití hrál velmi významnou roli. V tomto ohledu, a to si museli přiznat, byli pravda trochu pozadu. Odmítali ty novodobé úžasné mašinky, o kterých se právem tvrdilo, že se jedná o novou dimenzi v oblasti lidských vztahů, že přinášejí novou éru porna. V pornu byli retro. Vlastnili rozsáhlý archiv retro porna. Mnoho večerů spolu trávili sledováním úchvatných historických děl z pornoprodukce států, které už dávno zanikly, přestaly existovat. Made in DDR, Made in USA stávalo v titulcích. Zkoušeli to spolu jako v těch filmech. Ale to nebylo ono. Navíc se ukázalo, že se jedná o opravdu náročné fyzické úkony, na které se jim prostě nedostávalo sil. Zkoušeli to tedy tak, že provozovali autoerotiku a snažili se orgasmu docílit sledováním jeden druhého. Ale ani to nepřinášelo uspokojivé výsledky. Ty byly prachbídné. Prostě vložená námaha se zdaleka nerovnála konečnému efektu. Až pak je napadlo a umístili před sebe každý kameru, která přenášela obraz na velkoplošnou obrazovku na stěně. Oba měli svoji zeď se svojí obrazovkou. Seděli zády k sobě a vše klapalo jako po drátkách. Byli šťastní.

Jednou, po takovém milování, mu položila hlavu na rameno a zahleděla se proskleným oknem na noční oblohu plnou hvězd.

„Myslíš, že jsme ve vesmíru sami?“ zeptala se ho.

„Nevím,“ pokrčil rameny. Nevěděl, co víc by jí na to řekl. Ostatně, bylo mu to úplně jedno.

Hod rakví

Hod rakví

Hod raqí

Jste řidič pohřebního vozu. Jak daleko dohodíte rakví? Ovládání - klikat šipkou (->), mezerník brzda.

Spustit hru: Hod rakví

d
rak

Jasnovidka

Jan Ježek

Červená. Svítí jasně a zřetelně, podmalovaná rytmičným pípáním. Figurka zalitá krví říká stůj, nechceš-li skončit pod kopyty koní, skrytých pod kapotou. Většina těch, co přijdou

k přechodu, poslechně. Drobné prstíky mi svírají ruku, zatímco zbytek dceřiny pozornosti poutá druhý břeh, kde se pomalu srocuje dav, soustředěný na semafor na naší straně. Všichni máme stejný úmysl, jen zrcadlově otočený. Je cítit nervozita, netrpělivost, občas zaslechnu šepem pronesenou poznámku svědčící o uspěchanosti dnešní doby. Zdá se, že jsem jediná, kdo pociťuje strach.

„Markytka už asi bude na místě, mami,“ zabručí mi dcerka do kárované sukně, a smutně sklopí hlavu. Je zklamaná, ale museli jsme se opozdit, abychom tu byli včas. Na křižovatce ulic Na světlině a Západní, na místě tragédie. Ruka se mi potí. Mám strach, že se něco zvrtně. Bojím se, že se mi dcerka vysmekne, a vkročí do vozovky dřív, než má.

„Neboj, bez tebe by určitě neodjeli.“ Nesnažím se ji uklidnit, říkám pravdu. Všechno jsem viděla, opakovaně, do detailu. Dcera a já jdeme na vlakové nádraží, kde čekají přátelé se svými dětmi, těšícími se na táborový pobyt. Mezi domovem a nádražím je pět přechodů, dva z nich se semaforey. Na tom druhém čekáme dlouho. Červené už pomalu zvoní hrana, když dcerka ztratí trpělivost, a vběhne přímo pod kola stříbrného Fiatu Punto. Řidička dělá, co může, ale vyhnout se srážce nedokáže. Krev mé krve teče na asfalt. Praskání kostí si nejspíš jen představuji, ale křik lidí je skutečný. Dva milosrdní samaritáni se snaží zastavit krvácení, tísňová linka obdrží sedm proseb o pomoc, a sedm stejných souřadnic. Já stojím, a pozoruji, matka neschopná akce. Neudělám nic. Ani ve vidině, ani za pár okamžiků. Nechám na sebe křičet, nechám sebou třást, nechám si líbit nadávky, snesu odsuzující pohledy, i pozdější žvásty psychologa. Proč? Protože nehodou má vize nekončí. Přijede sanitka. Lékaři a záchranáři jsou profesionálové na svém místě. Dokonale se hraní, jedno tělo, jedna mysl. Dcera žije. Její zranění jsou vážná, ale má velkou šanci na přežití, a ona ji využije. Nevzdá to, ne-

mávne nad životem rukou. Kostí srostou, svaly rozhýbou, kůže zajizví, i na tváři, šestnáct centimetrů děsivých vzpomínek, co se připomenou s každým pohledem do zrcadla. „Už nejsem princezna,“ říká mi pokaždé, když mě přistihne, jak ji pozoruji. „Už nejsem princezna,“ opakuje každé ráno v koupelně svému obrazu, když už bydlí sama, či později s přítelem Liborem. Je to její mantara, a den po dni jí přejde do krve. Ke svému životu se chová s úctou. Je věčná, praktická, nechová se povýšeně, ale nenechá si nic líbit. Přežila, a cítí se silná. Je silná. Uvažuje střízlivě, pragmaticky, její sny patří k těm uskutečnitelným. Jde za nimi. Ani na vteřinu neuvažuje o plastice. Nemá ve zvyku dělat si iluze, a nechce, aby si je ostatní dělali o ní. Milan si je nedělá. Potkají se skoro rok po té, co Libora vyhodí z domu. Další rok trvá, než oba uznají, že se milují. Nevezmou se, ale jsou šťastní.

Šťastní.

Takhle má vize končí.

Moje dcera a její láska jsou šťastní.

Proto teď stojíme na křižovatce ulic Na světlině a Západní, na pravém místě, v pravý čas. Proto se klepu strachy a pot ze mě jen leje. Proto čekám na stříbrný Fiat Punto. Jsem tady, abych ublížila své dceři. Vzala něžného anděla, a stvořila zjizvené, polámané, tak moc krásné monstrum. Fénixe, co povstane z vlastní bolesti. Jsem špatná matka? Zlá? Šílená? Která z vás by si pro své dítě nepřála to nejlepší? Na vzhledu nezáleží, důležité je to uvnitř. Snažím se tomu věřit. Začíná mi být zle. Fyzicky. Červený panáček se neznatelně chvěje. Není rovných cest, opakuji si stále dokola. Není rovných cest. Drobné prstíky povolují stisk. Svůj nezesílím. Tělo mé dcery je připravené vyrazit. Jsem připravená i já?

„Víš, co jsme si říkali, Dorotko.“

„Jasně, mami – nemluvit s cizími lidmi, umývat si před jídlem ruce...“

„...a než přejdeš silnici, dobře se rozhlédnout,“ zašeptám zbytečně. Má dlaň je prázdná. Zvuk brzd prořizne vzduch.

d
rak

Rakev na objednávku

Anna Brikciusová

Byl mužem, který chtěl mít vše pod kontrolou. Což se mu celý život dařilo. Po poslední návštěvě u doktora začal uvažovat o smrti. Viděl dost pohřbů, nehorázně nevkusných a patetických, aby si uvědomoval úskalí, které nepřítomnost nebožtíků při funerálních ceremoniích nutně vyvolává. Nesmyslnou představu, ve které figuroval zesnulý, pobíhající kolem truchlících hostů, střídavě rovnajíc smuteční kytice a měníc zasedací pořádek v sále, chvíli co chvíli vyskakující z otevřené rakve, rychle zahnal pryč. Možná by se i sám sobě zasmál, kdyby ho neděsila vidina svých neschopných potomků, kterak vybírají pro pohřební kytici kombinaci žlutých narcisů, oranžových růží a fialových orchidejí nebo něčeho podobného. Úplně mu vypadlo z hlavy, že jeden z jeho tří synů je profesionálním aranžérem kytic. Nejdůležitější z celé té nesmyslné šaškárny mu připadala rakev. Nevěřil na život po životě, tedy ne ve smyslu, že by byl každý jedinec schopen takového zázraku. Nicméně jemu by se to mohlo s dobrou rakví podařit. Byl nejenom mužem, který měl rád vše pod kontrolou, ale i mužem činu, proto hned zamířil do pohřebního ústavu, kde ho přivítal obtloustlý muž s pochmurným výrazem v obličeji. Při bližším pohledu na zaměstnance spatřil v jeho očích trochu fanatický výraz. Nechal se tím vyvést z míry a hned po pár neupřímných větách, vyjadřujících upřímnou soustrast, toho fanatika zpražil větou, že stále žije a jde si zařídit svůj pohřeb, což otrlého chlapa, zvyklého na hysterii, zoufalý pláč i šílených smích, úplně vyhodilo z konceptu.

„Váš pohřeb?“ blekotal zaměstnanec pohřebního ústavu nejistě.

„Nejdřív bych si rád vybral rakev. Budu mít několik velmi specifických požadavků.“ pustil se do bryskního vyřizování muž činu.

„Pojďte za mnou,“ vzpamatoval se a v naději většího zisku zas pookřál. „Místnost s rakvemi pro vystavování je zde.“ Otevřel dveře s pozlacenou klikou a pustil zákazníka do dveří. Místnost byla napěchovaná rakvemi, uprostřed jen úzká ulička, obézní osoba by neprošla, nebo možná prošla, ale narážela by břichem do rakví.

„Takže po levé straně jsou rakve, ve kterých je zesnulý vidět do půli těla. Jistě ale chápete, že ne každý je ve stavu, jímž by neděsil pozůstalé. Nevěřil byste, jak někteří vyšilují z pohledu na mrtvého. Pokud víte o manželce, že je trochu citlivější, rozhodně bych doporučil nevystavovat tělo na obřadu, navrhuji ebenovou rakev hned vpravo od vás.“ rozpovídal se zaměstnanec jistějším hlasem.

„Žádná rakev, co tu máte, se mi nelíbí. Asi se zajdu podívat do jiného ústavu.“

„Není problém nechat si udělat rakev na míru od našeho truhláře. Vřele doporučuji. Hned mu zavolám a domluví vám s ním schůzku. Máte čas zítra odpoledne?“

„Chci to domluvit hned.“ neúprosně trval na svém plánovač svého pohřbu.

„Pokusím se domluvit setkání na co nejdřív. Nebo mi řekněte své požadavky, vše mu přetlumočím.“

Nezvykle elegantním pohybem, nepatrným mávnutím baculaté ruky, připomínající mávnutí motýlích křídel, odmítl pomoc a zkoušel zhluboka dýchat. Když zákazník viděl, že vodu nechce a ani nemůže mluvit, přistoupil k němu blíž a konejšivě navrhl, ať dá hlavu mezi kolena. Ten kupodivu poslechl a jakkoli mu byl dotek cizích lidí protivný, ruka zákazníka mezi lopatkami ho překvapivě uklidnila a dýchání, které začalo být namáhavější, se zklidnilo. Zlepšení a zklidnění dechu netrvalo dlouho. Ruka, kterou vnímal jako jediný útěšný prvek v tom prapodivném zdravotním kolapsu, ho jakoby začala tlačit k zemi. Zkusil se trochu zavrtět, aby dal najevo, že je mu lépe a není třeba sklánět hlavu níž. Tlak ale nepovolil a co mohlo být zdání, stalo se realitou.

„Rakev bych chtěl mít z dubového dřeva.“ začal se svými požadavky.

Nenechal svého zákazníka ani domluvit a přerušil ho v nádechu. „Tu máte tamhle v koutě po levé straně.“

„Nechte mne domluvit. Moje rakev bude mít snadné otvírání zevnitř a musí být vyrobena takovým způsobem, aby ji nešlo zvenčí zamknout, tj. bez zámků, případně hřebů nebo jak to tu řešíte.“

„Vážený pane, většina pozůstalých si přeje nechat své milované poslat na kremaci, tudíž žádné zámkové a hřeby ani neděláme. A co se týče vašich zkreslených představ o realitě, zřejmě z četby Poeových povídek, mrtví, kteří jsou posláni do mého ústavu, jsou skutečně mrtví, žádné vzkříšení z mrtvých se nekoná, tolik zase k Bibli.“

„Vy jste doktor, že mluvíte s takovou jistotou?“

„Jsem patolog, věřte mi, že všechna těla v rakvích jsou stoprocentně mrtvá.“

„Co děláte tady, když jste patolog?“

„Dost s vašimi dotazy, máte nějaké další speciální požadavky pro svou rakev?“ přerušil zákaznickovy všetečné otázky obtloustlý muž.

„Jistěže. A ocenil bych, kdybyste mi neskákal do řeči. Ať už je zvykem u vašich rakví cokoliv, svou rakev si přeji vyrobit tak, aby se dala snadno otevřít zevnitř a nebylo ji možné zamknout zvenčí. A polstrování tak, aby se mi v rakvi pohodlně leželo.“

Zaměstnanec pohřebního ústavu se neudržel a opět skočil zákazníkovi do řeči. „Pohodlně? Vždyť budete v rakvi ležet mrtvý!“

„Platit budu já. Neskákejte mi do řeči. Možná byste si to měl všechno psát, abyste na něco nezapomněl. Malý tyrkysově modrý polštářek pod hlavu, lehounkou přikrývku z mušelínu a hlavně alarmové tlačítko, kdyby mi ta rakev náhodou nešla otevřít, aby kolemjdoucí slyšeli a pomohli mi z ní ven.“

„Zbláznil jste se? I kdyby někdo slyšel váš alarm z lůna země, všechny to vyděsí a leda prchnou.“

„Aha, to máte asi pravdu. Jak jen to uděláme?“

„Možná by stačilo dát vám do rakve na dosah ruky mobil.“

„Chytím pod zemí signál?“

„To je otázka. Počkejte, kdy máme nejbližší pohřeb?“ vytáhne z kapsy saka miniaturní sešitek, zalistuje a zase sešitek schová. „Zítra v devět ráno. Zkusím na lanku spustit kolegův mobil a zavolat mu. Až pozůstalí odejdou, samozřejmě.“ Zdůraznil svou profesionalitu.

„Dobrý nápad, mobil, který funguje bez nabití roky, si pořídím sám.“

„Nebo víte co? Mohl byste tam mít přihrádku na další mobily.“ Zaměstnanec žasl nad tím, jak z něj nápady srší.

„Geniální. Možná větší přihrádku, aby se vešla i čokoláda a několik malých minerálek.“

„Jídlo taky? Nehodila by se vám také malinká lampička? Nějaké knížky, ne moc objemné, si přineste příště, dám vám je pak do rakve.“

„Ať udělá truhlář rakev trochu větší, kdyby se mi nechtělo z rakve nějakou dobu ven. Abych se mohl protáhnout, ovšem v rámci možností, nechci nijak poutat pozornost.“

„Pozornost poutáte už teď a to ještě práce na rakvi nezačala.“ neodpustil si sarkastickou poznámku.

„Nebojte.“ vzal to doslova muž, který plánoval svůj vlastní pohřeb bez špetky zármutku. „Na pohřeb pozvu jen své děti a ty dopředu upozorním.“

„Manželku ne?“ divil se chlapík, protože zákazník na začátku nereagoval na slova o citlivějších manželkách, většinou se všichni hned zmiňovali o nežijících partnerech, ale zas si hned uvědomil, že za ním chodí živí, kteří pochovávají své partnery, takže údiv zřejmě nebyl na místě.

„Manželka manželkou bývala.“ zazněla stručná odpověď.

„Upřímnou soustrast.“ zamumlal tlumeným hlasem a byl rád, že mohl konečně uplatnit šarm svého posmutnělého barytonu.

„Ale ne, ona žije, jen jsme se před pěti lety rozvedli.“

„Aha. Snad byste mohl tu dávnou zášť odhodit a pozvat ji alespoň na svůj pohřeb. Věřte mi, že byste toho po svém obřadu v rakvi mohl litovat.“

„Já bych ji i pozval, ale ona by stejně přijít nemohla. Je v kómatu a nemůže se hýbat.“

Zaměstnanci se i v chladné místnosti s fungující klimatizací orosilo čelo potem, chtěl něco říct, ale rozmyslel si to, protože chlap, který si přijde kupovat rakev pro sebe, věří v život po životě a ještě jeho bývalá žena v kómatu, to vše najednou na něj bylo moc. Srdce se mu rozbušilo, ten šílený chlap mezitím líčil veškeré detaily z nemocničního

prostředí, což vnímal jako bzučení roje včel, které dokážou být agresivní, když jim někdo neodborně šťourá v úlu. Tlukot srdce se nezpomalil a líčení nabylo grády, vypravěč si vůbec nevšiml, že se jeho posluchači udělalo zle. Nepomohlo ani nesmyslné přemítání nad tím, zda není moc tlustý a možná neměl pít dopoledne k steaku ty dva frňany. Na hrudi pocítil tlak a bodání, položil ruku na místo, kde ho bodalo, v bláhové naději, že ten dotyk bolest zmírní. Nezdržel. Ohnul se v pase a sedl si na nejbližší rakvi. Bzukot včel ustal.

„Jste v pořádku? Jste bledý, nemám vám donést vodu?“ starostlivě se zeptal zákazník a hned se rozhlížel, kdy by tak mohla být koupelna nebo alespoň nějaká láhev vody.

Nezvykle elegantním pohybem, nepatrným mávnutím baculaté ruky, připomínající mávnutí motýlích křídel, odmítl pomoc a zkoušel zhluboka dýchat. Když zákazník viděl, že vodu nechce a ani nemůže mluvit, přistoupil k němu blíž a konejšivě navrhl, ať dá hlavu mezi kolena. Ten kupodivu poslechl a jakkoli mu byl dotek cizích lidí protivný, ruka zákazníka mezi lopatkami ho překvapivě uklidnila a dýchání, které začalo být namáhavější, se zklidnilo. Zlepšení a zklidnění dechu netrvalo dlouho. Ruka, kterou vnímal jako jediný útěšný prvek v tom prapodivném zdravotním kolapsu, ho jakoby začala tlačít k zemi. Zkusil se trochu zavrtět, aby dal najevo, že je mu lépe a není třeba sklánět hlavu níž. Tlak ale nepovolil a co mohlo být zdání, stalo se realitou. Zákazník soustředil do ruky veškerou svou sílu, takže druhý muž měl hrud' nalepenou na kolenech a sotva dýchal. Snažil se vzepřít, ale nešlo to. Říkal si, že to přejde, snad je to nedopatření. Mýlil se. Na malou chvilinku tlak ruky úplně přestal. Stačil se nadechnout, když si na něj náhle jeho zákazník zprudka sedl. Mozek pracoval rychle, ale bolest pocítil krátce, kratince. Varování přišlo v okamžiku skonu.

Tělo povolilo. Muž sedící na jeho zádech vstal, zkusil nahmatat puls nejdřív na krku a pak pro jistotu ještě na zápěstí. Když žádný nenahmatal, spokojeně zamručel.

Znovuzrozený vrah bez zaváhání přešel k dubové rakvi, o které s obětí mluvili, otevřel víko, prohlédl dno a pak do něj zkusmo ohnutým ukazovákem ťuknul. Zřejmě byl spokojen, protože si sundal tašku, kterou měl i při brutálním aktu přehozenou přes pravé rameno, zul si své semišové botky, ve kterých nevycházel když přišlo, a lehl si do rakve. Zkusil rakev zavřít. Nešlo to. Znovu vstal, víko rakve skoro zavřel a zkusil vlézt dovnitř vzniklou mezerou. Na třetí pokus se mu to povedlo, ale zadýchal se, podobně jako před malou chvilkou onen nebožák. Rakev byla solidně postavena, nikudy nevnikalo dovnitř sebemenší světlo a co horšího, ani žádný vzduch. Než si to stihl uvědomit, veškeré zásoby kyslíku byly vydýchané. Necítil paniku, protože víko šlo zvenku bez problému otevřít, tudíž předpokládal to samé zevnitř. Klidně natáhl levou ruku, která byla blíž okraje víka, ležel na zádech, a zatlačil podobnou měrou síly, kterou použil u toho nebožtíka. Dřevo ale nebylo tak poddajné a navíc se při zabouchnutí víko zaseklo. Ani při prvním neúspěšném pokusu nezačal panikařit. Chtěl se víc nadechnout, ale kyslík už uvnitř téměř žádný nebyl. Zatlačil ještě jednou proti víku. Logicky použil menší síly, vyčerpán předchozí aktivitou. Víko se mu nepodařilo otevřít. Ruka bezvládně klesla na hrud' a ústa se otevřela, jako by chtěl něco říct. Nic už neřekl.

Večer přišla do pohřebního ústavu uklízečka. Našla svého zaměstnavatele, mrtvého a ležícího mezi rakvemi. Zavolala policii. Ta objevila neznámého muže v rakvi. V tašce, kterou nechal opřenou o svou rakev, byla monografie Francise Bacona a v ní založená lékařská zpráva od kardiologa, na stránce s obrazem křičícího papeže Innocenta X. v křesle.

d
rak

I ptal se jest jednou Vít Kremlička

Na motiv Maki Dizdara

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač

Co a proč a kde a zač
A co že je ta
Indie?

Indie, ta Indie!
Tam když sáhneš na pyje
Tak tě erár
Zabije!

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač
Co a kde a nač a zač
A co že je to Bělorusko?

Bělorusko, to Bělorusko...
Kde je tlusto,
Tam je husto?
Někdy je tam steskem uzko.

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač
Co a nač a proč a zač
A co že je ta Severní Korea?

Severní Korea, Severní Korea...
Tam chtěl hrát Chick Corea!
Jenže mu řekli:
„Hore-A!“

...

I ptal se jest jednou
Ctihodný vyptávač
Co a jak a proč a nač
A co že je
Kuba?

Kuba, jó, ta Kuba!
Tam ví každá čuba,
Jak vyhráva tuba
I co je masná huba!

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač
Co a kde a proč a nač a zač
A kde že je
Florida?

Oh, flores-to květy jsou, povídá

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač:
„Co a jak a proč a zač
A co že je ta
Nigérie?“

Nigérie, ta Nigérie!
Tu zná každá satóryje,
Chybějí tam kalorie
A přitom staví traktorie!

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač:
Co a kde a proč a zač
A co že je ten Írán?

Írán, jó Írán!
Tam je špígl stírán!
Chudera ztýrán, a...
...načež stínán...!

...

I ptal se jest jednou jeden
Ctihodný vyptávač
Co a jak a proč a nač
A co že je ten
Texas?

Texas, jó, Texas!
Dej si kolty za pas,
Ať nezažiješ trapas;
Chiapas!

...

d
rak

Playoff

Básník Ticho

Zavřete ho do Belgie!

Slyšel jsem
ztroskotávání rzi
na modrou růže a runy ledový
urny Nakopnout
nártem zabříškovou plyš i vodky
znásilněný holky Předtím nenávist
šmátrat po kapsách. Slyšel jsem do listí

zvěst z dálky a zášť ze srdce Pěst
atraktorový koleje v poli

V sestřihu sesvitu ruce jak hliněnou píšťalu a vlakotvorbu pomsty Pokašlávat
výmluvně odložený batoh Odpouštět boty a ideální
představu: Taksim lásky v ateliéru času zatnout zuby a
pixely siamským mostům! Slyšel jsem

křídlovkou města
zrození a jeho němny úžas Vyznání
jež se sneslo kolem satelitních trosek z hvězd
a tichá prokletí Tak tichá
že to stopky bolí. Zevnitř jsem slyšel

popel a vzpomínky na budoucnost akcentovat výhluky

Slyším, i když spím...

Na zemi

gramofonové desky ze zkamenělých krví V nich
vyrytý zápis – v muzikologií nečekaných drážkách – nelze

vyslyšet dvakrát ani vítr

mluvit po špičkách

d rak

Odejdi a zůstaň navždy, vrať se a nikdy se nevracej!

Vuvuzely na věšáku

Vuvuzely zatroubily
od plíc magistrály trubky tunelu:
Kopni to tam! Šlápni na to! Necouvej a dej to tam!
– Na ochozech města osaměli hráči: Vrať to!
Kéž to nikdy není, Svatý Petře. Vrať to, prosím, vrať...

Až po obrubeň listu Až větru do kanad se praštit přes křídla
Předpisově listovat okrovými prsty v atlasu ticha
Až to k něčemu je:

Sůl zpomaluje světlo – letokruhy se zrychlují
a hejno demisí se přesype
do otáčení nebe. Proláklina časoprostorových kapes dotiskne
do tváře tkaninu gravitace zn. hordubal. Zrodí se
fenomén odpuštění: Všechno
už se stalo nebo stane – nic se neděje. Zurück, cinkne
mioda reklamačního oddělení nirvány lotosovou šancí a
ptáčky zpěvní z radosti tlesknou do dlaní. Dole

vládnou zákony managerů
– nad poklidnou hladinu dopravní situace zazáří
poplašená bílá oktávka u subkatastrofického pobřeží
vnitřní refýže světového světa – odkud má Mára marihuanu a kde psi
už pod taktovkou září
mění směr
vuvuzely léta fotbalu puštěných branek v J. A. R. – básníci
na ni klepou mezi hřbety a lepší si ji jak koudel na
odvrácenou stranou pupku i s heavymakry a všemocnými copyrighty...

...ale tvoje šibenice se našťestí zvětšuje
...ale andělé monitoru umístili soubor mediálních poprav pod delete
...ale dýmka je našťestí delší a černá kaňka zmenšená

To nejsou přeludy, ale stromy, které neznamenaají zánik
Konečně se dítě, děťátko poprvé nadechne
šály dlouhý jak kukura...
...mami, dnes odpoledne zvítězila láska...

(2010)

Vlezte mi za komín!

Squat

to je především jaro léto podzim a zima

Ještě tak kdybyráno soumrak večere půlnoc a střecha

Prohlášená kominíky za privilegované místo – Je to příběh, o kterém se nemluví:

Pravá zeleň a výstavní bodláky Růže a tulipány Kopřivová houšť

Squat je zákon

zvednutý prdele Zákon věci, co se nefyzikálně vyřeší sama, když se nevyřeší

do tří dnů A zákon:

Nezaprudíš, nebo budeš všude za debila – to je squat. Za prvý:

voo-dookoncerty pro vzduchoplavce; lítat

na ně nanovrtulníkama pod palbou fotonů = squaterský kapely

do bezvědomí instinktivního kosmu na zemi

do radosti z pozitivní ztráty sebekontroly a z elementárního přemísťování

po Evropě bez potřeby vědět, jak je možný, že

jsem se probudil/probudila v Hamburku, když jsem včera pařil/pařila v Amstru. Squat

to je veganská báseň a bezpilotní guláš... Feme fatale a

miss Žižkov – lamačka čoček si tu nevyškrábaly popelník.

Pekelný džíny a chorošnyj potolčok – vernato gousnul, fuckt

neknauhuju – Satan s votřískanou kejtou

tady environmentálně kašle na svět, zapíjím to

kopřivovým koktejlem zn. Tichopraven s bázní apoštolů. Je to tak

při podzimu si po ránu důvtipně neoblíknou povinný dresscode

Naopak. Umyju se jablkem a jablečným popelem

Podoben javoru. Podoben kytáře

Hraju jen pro tebe

Pomalu a jistě z vlasů střepávám tíseň

Ať žije svoboda! Já nejsem blázen! Jo, vítr

otevřel demo okna a o med do ruky tužku vtisk

Squat, to je především kvantový playlist: Terarista

Venca – Mr. squat tři dny bez piva. Tesáček v maskáčích města – Slávek v kamizole mýtu tripový fantasy.

Velitelka urbanguerilly Ranařky Blanchetta

Cojetidotoho – rasisti jí prohodili výlohou banky do kabiny kamionu

na výpadovce z Melbourne. Petroleyboy Ondráš v kanadách Durmanka Lýdia

a sc. El Márky – MC Děšť Kamarád Vítr Queen Zima Psí smečka a máj snad taky...

Potkali jsme se jen v životě Možná jen pár minut Možná na pár let...

d
rak

Dvě ženy

(Z červené knihovny
starého nevěstince)

Veronika Trestrová

Marie Cristina často přemýšlela o smrti. Zvláště tehdy, když si pokradmu prohlížela tvář Cecilie, ještě před několika lety krásnou a přitažlivou, dnes zestárlou a strhanou, s vráskami jen stěží ukryvanými pod silnou vrstvou líčidel. Jen v jejích jasných šedých očích bylo občas možné zahlédnout matný odlesk ztracené svěžesti. Marie Cristina si představovala také její nahé tělo, i když ho nikdy neviděla. Myslela na to, jak si večer ve svém pokoji sundává korzet a jak z něj vyklouznou povislá prsa, o kterých kdysi snívalo tolik mužů z města. Viděla její břicho, těžké a kulaté, marně ho mohla zatahovat a zadržovat dech. Cecilie přišla téměř o všechny své zákazníky. I ti stejně staří jako ona, kteří ji kdysi hladově vyhledávali večer co večer, přestože nebyli předem ohlášení, si našli mladší společnice, jako byla Marie Cristina. Té to přišlo zvláštní. Připadalo jí nespravedlivé, že staří mužové stále mohou mít mladé dívky, zatímco Cecilie trávila osamělé večery jen se vzpomínkami na ně. Zdálo se jí nepřírozené, že spolu s jejich tělesnými schránkami nestárne i jejich představa o ženské kráse, že touží po stejně mladých dívkách jako před tolika lety. Podle Marie Cristiny měli zůstat věrni Cecilii, ačkoliv na ní ani ona již neshledávala nic přitažlivého.

Když za Cecilii přišel některý z toho mála zákazníků, kteří jí zachovali věrnost, vítala je s dojemným výrazem mateřské lásky a za ruku je odváděla po schodech do svého pokoje. A Marie Cristina si je představovala, jak tam proti sobě stojí, s mírným osytem, který vůči sobě lidé s přicházejícím stářím

pocítují. A pak se svlékají v podvečerním nachovém přítmí, někdy i potmě, protože Cecilie už na svém těle nesnese pohled cizích očí. Cecilie si pak položí mužovy studené ruce na prsa, ale už léta ne s tím vzrušujícím pocitem příjemného očekávání, spíš s hořkou předtuchou, že brzy přijde o dalšího zákazníka. Muž se přitiskne k jejímu tělu, chtivě a nedočkavě, ale v jeho rychlém pohybu je i snaha dodat si odvalu v tom rozpačitém dusném tichu, ve kterém kdysi zazníval Ceciliiin dráždivý smích. I Cecilie si trpce uvědomí, že si muž musí dodávat odvahy, poznala to z jeho dechu, je cítit pálenkou, kterou si dal na kuráž v hostinci na konci ulice. Cecilie se odvrátí od toho horkého dechu, odevzdaně si klekne na kolena, vezme mužův pyj do úst a mechanickými pohyby se muže snaží uspokojit. Kdysi si i při tomhle dávala záležet a stejně pak nechala oplácet sobě. Lehala si na záda na postel, rozkoší se prohýbala v pánvi, chytala jeho hlavu do rukou a bořila ji do svého roztouženého klína. Se zvířecími výkřiky se nakonec hroutila v nekonečné slasti, při které ztrácela na dlouhé vteřiny vědomí.

Teď jednou rukou přidržuje úd a druhou se škrábe na své objemné zadnici. V duchu myslí na to, že si musí zítra ráno dojit koupit nové punčochy, protože na těch starých už má dvě velká oka. Taky by potřebovala ke kadeřnici. Už dávno se nedívá do kalendáře, dny počítá s bolestnou zoufalostí podle svých šedivých vlasů, ke kterým s každým dnem přibude další. S lítostivou rozmrzelostí si prohlíží i svůj šedivější klín, připomínající jí, že se její milostný život chýlí ke konci.

Muž po chvíli odtrhne pánev od jejích úst a jemně Cecilii přitlačí na postel. Takhle ne, říká si v duchu Cecilie. Vleže na zádech ztrácí její prsa už docela tvar, splasklá se roztékají, bradavky již netrčí vyzývavě vzhůru, ale dívají se do stran, zapadlé jako oči stařeny. Cecilie se proto přetočí a zaklesne o okraj postele. Takhle si ji muž může vzít, sáhnout si i na prsa, která visící dolů nabývají přece jen přijatelnějšího tvaru.

Cecilie poslouchá, jak se mužův dech zrychluje, takže jeho pohyby, doprovázené hlasitým pleskáním o její zadnici, zintenzivní. Zavře oči. Za chvíli to bude. Trhanými přírazy dosáhne toho, kvůli čemu přišel. Možná uslyší i uspokojený výkřik. Pak zaplatí léty sniženou cenu. Příště snad bude platit ona jemu, aby vůbec přišel.

Zaklepání na dveře vytrhlo Marii Cristinu z přemýšlení o Cecilii.

„Dále!“ zvolala hlasitě, zvedla se z postele a urovňovala si rukama vlasy.

Do pokoje nesměle vešel vysoký hubený mladík. Věděla, proč přišel. Už po několik týdnů to bylo stejné. Všechny je odváděli a oni nechtěli zemřít nezkoušení.

„Zítra odcházím na frontu,“ řekl rozpačitě mladík, jako by se omlouval, že Marii Cristinu vyrušil. Marie Cristina se na něho pozorně zadívala. Dokázala si představit jeho nahé tělo, ještě než se svlékl. Vyhublé, kostnaté, ještě chlapecké. Tak vypadali všichni, kteří sem během posledních týdnů chodili. Marie Cristina se neubránila lítosti. Kolik jich ještě bude?

„Pojď sem,“ řekla Marie Cristina přívětivě a natáhla k chlapci ruku. Mladík se posadil vedle ní na postel a sklopil zrak k zemi. Marii Cristinu jeho nesmělost dojala. Pohladila ho po rameni, pak jako by si na něco vzpomněla, vstala a přistoupila ke staré dřevěné komodě. Otevřela nejspodnější zásuvku a zpod punčoch vytáhla malou láhev. Alkohol na pokojích měly dívky v nevěstinci zakázaný, ale většina z nich se nebála toto pravidlo porušovat.

„Na, to ti pomůže,“ podala láhev chlapci a ten se s vděčností napil. Vrátil ji Marii Cristině, ta se na něj povzbudivě usmála a také se napila. Mladík jí úsměv oplatil.

Něco v jeho pohledu vzbudilo v Marii Cristině zvědavost. Pomalu se z něj vytrácela ostýchavost, které se někteří z jejích mladých zákazníků z posledních dní nebyli s to zbavit po celou dobu s ní. Namísto ní se mu do výrazu vkradla jakási dychtivá touha, instinktivní divo-

ké vzrušení. Oči se mu zaleskly nedočkavostí a tváře se rozpálily do ruda. Marii Cristinu v předtuše příštích momentů slasti příjemně zašimralo v podbřišku. Sklopila oči na svá prsa, jež smyslně tvaroval těsný korzet, a pak se mu podívala zpět do očí. Chlapec to pochopil jako pobídku. Sklonil se k Marii Cristině a zabořil hlavu do jejího výstřihu, zatímco rukama prsa zesponudivoce hnětl přes silnou látku korzetu. Pak je trochu neobratně vytáhl z korzetu ven a začal je laskat horkými rty, jeho ruce zatím zaměstnávala sukně, přes jejíž krajkové vrstvy se snažil dostat k poslednímu tajemství ženského těla, které mu mělo být již brzy odhaleno. Marie Cristina mu pomohla a sama si vyhrnula nadýchanou sukni až k pasu, chlapec jí stáhl hedvábné kalhotky a klesl s dychtivými ústy k jejímu klínu. Po několika minutách Marie Cristina se zasténáním zvrátila hlavu a nečekaně silným přílivem bouřlivého orgasmu se jí zatmělo před očima.

Teď měla Marie Cristina poskytnout chlapci rozkoš, aby si na ni pak vzpomněl s posledním výdechem, za necelý měsíc, až bude ležet v krvi nasáklém blátě, zatímco neutichající střelba kolem něj už bude jen vzdálenou kulisou.

Přestože se chlapec díky zkušeným rtům Marie Cristiny ocital ve stavu dosud nepoznané blaženosti, nenechal se od ní takto dlouho uspokojovat. Byl totiž nedočkavý ponořit se do ženského lůna, hluboko do nepoznaného ráje. Přetočil Marii Cristinu na záda a hned prvním přírazem pronikl do jejího teplého a vlhkého klína. Zprvu pomalé pohyby se postupně zrychlovaly, přerývaný horký dech se mísil s potem roztoužených těl a nasládlou vůní parfému. Pokoj se tak naplnil dusným pachem příznačným pro pokoj, kde se někdo miloval.

Krátce poté se chlapec přiblížil ke svému prvnímu vyvrcholení se ženou. Zůstali spojeni po celou dobu, když se chlapcův obličej stáhl bolestnou rozkoší do směšné grimasy, i pak, kdy záchvěvy orgasmu odezněly a jejich dech se pomalu zklidňoval.

Zatímco chlapec usnul v její náruči, myslela Marie Cristina na milování, které v ní vyvolalo vlnu citů, jaké dosud nepocítila. Už během něj se v ní probudila touha zachránit kousek života z tohoto chlapce, jehož osud byl zpečetěn. Tak Marie Cristina, s chlapcovou hlavou na prsou, přestala myslet na smrt. Myslela na život, který byl stvořen jako památka na krátkou chvíli lásky v té nelétostné době.

f

rak

Jednou z hodnot, které
starší literatura uznávala
mnohem víc než moderní,
je zralá zkušenost
pokročilého věku. I dnešní
literární provoz preferuje
novost, neokoukanost
mládí, často posté
opakující tytéž chyby
a pseudoobjevy jako každá
mladá generace před ní.
Proto tentokrát v rubrice

Paralelní literatura 11 – Stáří

mapující okraje české
literatury představuje verše
básníků a básnířek
starších generací
a překvapivě čerstvé
sebereflexe.

Olja Bořuta

Moudrost

Smrdím
Divný věci tvrdím

Za komoušů bylo líp
Mladý chtějí, abych chválil

Radost z důležitějších věcí

Nemám Facebook
Nejdu s dobou

Sypu ptákům
Zobou, zobou

Konečně

Nikdo mě nepotřebuje
Nikomu nechybím

Šukat mě neláká
V křesle spím

Kristián Vatek

...

směješ se a předstíráš veselí
když ti řeknou
že to máš za deset let do důchodu
ale přitom jsi podělanej až za ušima
proto ses půlku života ládoval antidepressivama
aby ses přestal bát smrti
a přitom je to normální
bát se smrti
na tom není nic špatnýho
pokud teda jde o cizí smrt

...

Ruské kolo
je na ty dvě osamělé postavičky
příliš velké
zima, déšť, komu by se chtělo v tomhle počasí
teď zůstali třet úplně nahoře
není vidět
že se ti dva drží za ruce
není vidět
že jim není ani dvacet, třicet, čtyřicet
letadla nad jejich hlavami
odnášejí klienty do zahraničních destinací
letadla jsou napěchovaná pasažéry lačnicími po cizích krajích
v letadle se nikdo za ruce nedrží

Alžběta Vaňková

Smrt už jsem viděla

Když jsem byla malá
máma nás schovala pod duchnu
okno prorazil kus granátu
a spadl na postel i s tisícem střepů
myslela jsem, že ohluchnu

Učila jsem se na radiomechaniku
bylo to moderní
Spolužáka, co byl od dětství bez nohy
před námi v dílně zabila elektrika
měl slabé srdce a prý taky parohy

Jednou jsem s mužem vyjela pod stan
byla jsem podruhé v tom
Syn zůstal u babičky a ze mě vytekla dcera
červený chuchvalec, taktak mě nevzala s sebou
muž mě pak odvezl na Balaton

Na stáří jsme si pořídili byt
Byla to strašlivá šlupka, když manžel spadnul
Nebo možná nebyla, ale já ji slyším
Ležel na dlaždičkách a já křičela a dýchala mu do úst
Poprvé nad ním, vždycky byl vyšší

Ještě že jsem nemohla být slavná a úspěšná

Děti se mi povedly
Jeden syn je chytrý, druhý bohatý
dceru mají lidi rádi

Vnoučata se taky podařila
Dva nejstarší kouří, i když mají astma
to mě trápí
ale mají dobrá místa v elektrárně
Krom toho mám dvě holčičky
Jedna čte, druhá tancuje
Chodí do výběrové školy
A ještě párek nejmladších
Nejroztomilejších
Mají oči po mně

Karel Materna

Tahle poezie není pro mladý

JDE O TO
MYSLET TO VÁŽNĚ
Jde o to pořád se snažit
pořád se zamilovávat
znovu a znovu
mrskat si záda
tím nejlepším
je pak společná návštěva nákupního centra
tam dokonale stojíš
jak ve snu
kde ti ukradli šaty
ani se nenamáháš zakrýt nahotu
jde o to myslet to vážně
a fakt se snažit
říkat miluju tě
a myslet to vážně
a věřit sobě
a věřit tobě
a říkat si naprosto banálně pravdu
stát zamyšleně před výlohou plnou
skateboardů kšiltovek a kalhot s rozkrokem mezi koleny
rozkrok mezi koleny jsi viděl na chodících mrtvolách
v domech na dožití
v čekárnách na smrt
a babičko ukažte mi
jak se na lopatě sedí?
Jde o to pořád se přesvědčovat
že se nemusíme vůbec přesvědčovat
že se nemusíme do ničeho nutit
že je to spontánní
a nepoblít se
sám ze sebe
jde o to každý ráno
políbit tě

• • •

Beruška mi
vždycky odletěla do peklíčka
Hodnež manžel, dobrej otec
S hlubokým zármutkem oznamujeme všem přátelům a známým
že je to jedno
že jsem nikdy nedovedl mít nikoho
radši než sebe

• • •

Někde jsem četl
že nejmodernější je zabalit do ekoplátka
zahrabat metr a půl pod zem
a nahoře zasadit stromek, to by se mi líbilo
ale tam ještě nejsme
takže pěkně do pece
snad se v ní neprobudím
každopádně nejhorší je balzamování
nedovedu si představit, jak by bylo faraonům
kdyby se viděli rozvezení po okresních muzeích ve Skotsku
na putovní výstavě v parku Juldy Fuldy
na billboardech „opravdová mumie!!!“

Marie Vicherková

Syn

Maminka dávno mi umřela
Dítě jsem pohřbívat nechtěla
O klukovi řekli doktoři
že zevnitř uschne a uhoří

Když máma jde z pohřbu za syna
Vina ji dusí jak lavina
Nevidí očima kameny
Chlapec jen lehl si, znavený

Muž

Když tehdy před krámem hrál
Krásný byl jak místní král
Rarach mu v zorníčkách hrál
Smál se a smál se a smál

Pyšná jsem byla, jsem dál
Že si mě za ženu vzal
Ještě snad v rakvi mu stál
Miloval mě, miloval

Dobromil Adresný

Příliš starý na prsa Hruškovy dcery

Petr Hruška už nikdy neuvidí prsa svojí dcery
ani já neuvidím prsa něčích dcer
natož té Hruškovic žáby
jediná prsa která vídám
jsou prsa dcery mé tchyně
kampak se hrabu na Hrušku

Zmoudření

Seriálové postavy nechodí k volbám
chodím k volbám
nejsem figurka ze seriálu
dívám se na všechny seriály
volím úplně zbytečně
seriály jsou nekonečné

• • •

Nevěř nikomu
komu je nad třicet
nevěřim
je mi třiapadesát
ale v tramvaji mě ty pod třicet
ještě sednout nepustí

• • •

Mladí talentovaní úspěšní norští autoři
píší o všem možném
jen ne o stáří
proč by taky měli psát o stáří
když jsou mladí
a o stáří neví nic
jejich život se zastavuje někde před čtyřicítkou
čtu romány mladých talentovaných úspěšných
a jejich psaní mi téměř nic neříká
pochopitelně jim závidím popularitu a slávu
měl jsem se narodit v Norsku
být Norem a žít v Oslu
jenže se to zvrtilo
a trčím v Česku
to je tam
kam se mladí talentovaní úspěšní
norští autoři v životě nepodívají
co by tu taky dělali
našli by tu jen samé
stárnoucí úspěšné autory bez špetky talentu
musím si koupit nějaký nový úspěšný román
mladého talentovaného norského autora

• • •

Nikdy jsem nevěděl jak na to
přečetl jsem tři romány
mladých úspěšných talentovaných
norských autorů a už vím
že je k tomu potřeba:
kolo
cesta do Ameriky
zatloukačka
jedno losí mládě
ošukat třináctku
nechat se od ní vyhulit
nechat se ošukat do prdele
obézním mladým homosexuálem
...
a dál už je to brnkačka

f

rak

Josef Šišo

Další úlomky (již) pod hladinou beznaděje

• Polistopadové generace bez zaváhání či stínu pochybností delegují zdrcující část emoční autenticity virtuálnímu světu, resp. náhražkovému předvařenému pseudosvětu. Rodina už jim poskytuje jen nutný servis k výletům „tam někam“. V úžas je přivádí to, když jakási umělá zrůda, ze které odkapává sliz a která se vzpírá racionálnímu popisu, bez hmatatelné motivace na dálku setne laserovým paprskem hlavu stvůře, která je na pohled od ní k nerozeznání. To, co je od nás, „výstředníků“ bibliofilských inklinací, odlišuje, je, že hluk profánního světa (Josef Charvát) jim zní jako rajska hudba... Jsou hermeticky uzavřeny zkušenostem jiných lidí, než jsou jejich vrstevníci.

• Sehna jsem šťastnou náhodou: Odvěké tabu a dnešní člověk (Avicenum, Praha 1971); sexuální život z pohledu různých filosofických a etických soustav minulosti. Dozvuk editorsky velkorysých let šedesátých. Smekám před knihovníkem – titul označen razítkem „ZO ROH“.

• Nikoliv už temné a hrozné „Se Sovětským svazem na věčné časy“, nýbrž „S Evropskou unií na kdovídkdy“.

• Zaslechnu-li nešťastnou náhodou texty tzv. středního proudu, bojuji s pokušením nechat vypracovat znalecký posudek či nějak úředně ověřit, zda autor není podvratně vysazený kryptofon (A ty povieš och, pieseň o nás dvoch...; „Je naprosto nezbytné, aby nebe bylo blankytné (!)... je na-

prosto důležité, abych byla šťastná...; byl krásný tvůj nápad, dlaň vztáhnout, tmou tápat, až se ústa střetnou v bodě – líbání...; jen mládí, nikdy stárí...; Ak nie si moja, tak potom neviem, čia si...)

• Kýč – vykradený archetyp. Pachatel se dnes ani nenamáhá zahladit stopy té duchovní defraudace...

• Po letech se mi dostalo do ruky první české vydání Sigmunda Freuda (Julius Albert), následně i jiná: „Ve skutečnosti nikdo na svoji vlastní smrt nevěří, nebo což je totéž: v nevědomí je každý z nás přesvědčen o své nesmrtnosti.“

Krátce nato i Carla Gustava Junga: „Oloupili jsme všechny věci o jejich tajemství a o jejich posvátnosti; nic nám už není svaté.“ [C. G. Jung zemřel v roce 1961(!)]; „...demokracie je chronický stav zmírněné občanské války“; „Kultura je jediným prostředkem proti hroznému nebezpečí zmasovnění.“

• Proběhly zas nějaké zimní olympijské hry a s ní i do nebe volající extatické třeštění médií, resp. televizních moderátorů: „biatlonové žně pokračují“ (po doběhu jakéhosi Ondřeje Moravce), „z tohoto snu se ne a ne probudit“ ... Nejde tu spíš o nonstop noční můru, ze které bychom se noc co noc měli odkopat, ne-li pomoct?!

• Polistopadová buržoazie – námět nikoliv na romantický velkofilm s mnoha lyrickými odbočka-

mi, nýbrž na prachspolečně jednoduchou zápletku akčního krimithrilleru.

- Listuje starými poznámkovými sešity z dob vysokoškolských studií, narazil jsem na slovníček z jakýchsi praktických lexikálních cvičení ze společensko-politické problematiky, zhruba z první poloviny osmdesátých let. Nic pro slabší povahy: pevné přátelství, nerozborné přátelství, reakční síly, protistátní živly, eskalovat napětí, rozhodný protest, obětovat dlouhodobou bezpečnost na oltář politického úspěchu, dláždit cestu, vzájemně výhodný, zaslat pozdravné poselství, negativní jevy, odvrátit hrozbu války, zosnovat puč, zosnovat spiknutí, chránit mír, drzá agrese, bezpartijní, pohádkové zisky, krátkozraká politika, úplné a bezpodmínečné stažení...

Z toho mála, co bylo překládáno do angličtiny, něco pro anglofonní fajnšmekry: he was well-treated by Soviet authorities, undertake a peace mission, run the country heavily into debt, close down the lucrative weapons trade, create fresh obstacles to an agreement, some students have gone too far, some dissidents have become too violent, by the pressure of public opinion, racism is non-existent, CMES (= RVHP – J. Š.), time-tested friendship, the days of Prague in Moscow, Muammar Qaddafi...

I dnešní doba si vypěstovala svůj novinářský newspeak, co třeba takový kontroverzní lobbista...?

- Angličtina odkazuje na loď pomocí zájmena „she“ (a také přivlastňovacím „her“), vyhraněného životným entitám. Jde o projekci ženského principu? Projektuje se tam konkrétní žena, resp. první erotický zážitek, matka, či abstraktní konstrukt ženy?

Mimochodem, i čeština – ač nepřímorský stát – disponuje více než dvěma sty názvy typů lodí, v nichž se toto odráží. Vybírám velice přísně: kocábka, lodice,

plachetnice, plachetka, galeona, karavela, šalupa, bruga, jachta, džunka, pramice, veslice, jola, bárka, kánoe, keňa, gondola, piroga, galéra, fregata, korveta.

- S pravděpodobností hraničící s jistotou lze předpokládat, že člověk některá slova – a jsou jich možná stovky, ne-li více – nepoužije za celý život, byť jednou jedinkrát.

- Po smrti Vladimíra Macury marně (?) čekám, až se někdo pustí do semiotické analýzy kupř. názvů hokejových klubů v ruské lize: Traktor Čeljabinsk, Metalurg Magnitogorsk, Dynamo Moskva, Lokomotiv Jaroslavl, Rotor Volgograd, Torpedo Novgorod...

- Unáhlené rozhodnutí učinit rádobu modrou univerzální generalizací znamená spáchat bez mrknutí oka paušální křivdu kolektivní viny.

- To se nám ale, holentkové, rodí den za dnem bavičských fachidiotů! Inu, kde je nonstop poptávka, tam je jen s mírným skluzem i nonstop nabídka.

- Antiutopické romány napsané hluboko ve 20. století již nevybízejí, byť k nevěřicnému a soucitnému pousmání, nýbrž k několikerému přečtení, ba k důkladnému studiu. Slovem, vize v nich načrtnuté se pokradmu překlápějí ve stále hmatatelnější realitu.

- Udělali jste si někdy čas a poslechli si, jak tiše a pokorně roste strom?

- ...MUDr. Pavel Durdík [lékař, etnograf, cestovatel, překladatel] zemřel za stolem uprostřed věty, kterou nedořekl. Kolik lidí takhle odešlo z tohoto světa? Co nám nestačilo doříct?

- Bulvární škůdci – tuneláři těch nejintimnějších lidských osudů.

- „Řádný občan“ – rozplizle a jalově vágní eufemismus pro praktikujícího konformistu.

- Tužil Majakovskij, když psal britkou satirickou báseň Uschůzování (1922), že až se jednou někdo podobný, najde-li se vůbec, ohlédne za naší dobou, nazve svůj opus nejspíše Uradování? Či snad Umejdanování? Nebo raději možná Ubavení?

- Viditelnému souboji vrcholových atletů předchází neviditelný souboj mozků v zájmu jejich laboratoří: jak jen nadávkovat, aby ten náš borec/borkyně nenačůral/nenačůrala.

- Karneval principu slasti.

- I první republika měla své politické katechismy: Syn dělníka vítězem nad Habsburky (sepsal a upravil dr. František Soukup). S porcí nadsázky: dočtete se, co takový T. G. M. smýšlí o budoucím tání ledovců...

- Stačí se jen projet téměř v kteroukoliv dobu MHD, aby člověk nemohl nedat za pravdu Petru Piňhovi, že totiž člověk nemusí být demograf, aby poznal, že Evropa stárne a blbne. Pořadí oněch nezvratných procesů lze pochopitelně prohodit. Kauzální souvislost mezi nimi, ať již v kterémkoliv sledu, by stála za „projekt“. Každopádně v procesu stárnutí je našinec tak nějak nevinně, v tom druhém ovšem nikoliv.

- Vy jste ještě nečetli Vaculíkův román Sekera? Ani nevíte, že něco takového napsal? Tak jen letmo zabrouzdejte na internetové stránky našich antikvariátů, leckterý ho nabízí...

- „Užívat si“ – slovo, které dnes slyšet na každém kroku a ve kterém se ne dost dobře vyznám, snad něco jako narcistně se opájet myšlenkou, že se člověk stal na chvíli středobodem světové slávy...?

f

rak

Tonic

Petr Štengl

Sedáme si v nějaké vinárně. Přichází servírka, mladá holčina, brigádnice nebo výpomoc. Ondřej chce vědět: Jaký víno máte? Servírka se na něj podívá jako na blba: Červený nebo bílý. Ondřej chvíli přemýšlí, jestli slečna jen tak z dlouhé chvíle třeba nežertuje, jestli jen nechce flirtovat a tak to zkouší ještě jednou: Dobře, tak jaký víno máte? Teď už na něj holka civí jak na mimozemšťana. Začínáme se chechtat, což slečnu značně vytáčí. Zrudne a vztekle odchází pryč. No viděli ste to? Je tohle vůbec možný? No je to možný? Přichází k nám jiná, starší servírka a přináší nápojový lístek. Pozoruju slečnu, která si z rozčilení musela zapálit cigáro. Pro sebe si objednávám tonik. Lidi jsou zblblí kapitalismem.

Vzpomínám, jak nám bylo srdečně jedno, jaký víno jsme pili. Víno bylo něco jako minerálka, jen osvěžující nápoj k vodce. Personál restauračních zařízení na nás se Zouplnou vždycky s podivem hleděl, když jsme si k panáku vodky objednávali ještě dvojku vína.

Co si budem povídat, tonik je dost hnusný pití. Když na to přijde, dokážu do sebe nalejt i pět lahvíček. Nepít alkohol není žádný hrdinství, i když v případě toniku bych udělal výjimku.

Myslim, že dneska už lidi, obzvlášť mladý lidi, neuměj pořádně chlastat. Nedovedou si to užívat. Krátce po revoluci, když k nám čerstvě vtrhnul kapitalismus, jezdil po Staromáku kluk s dvousedadlovou rikšou. Vypadalo to jak rikša, ale asi to pravá rikša nebyla, on tedy rozhodně nebyl žádný Ind. Okamžitě jsme si ho stopli a sedli si

na dvě sedátka před kolem. Na hrad, poručili jsme si a flašku si vezli s sebou. Po cestě jsme jen tak kecali, ptali se kluka, proč takovouhle pakárnu dělá. Odpověděl, že je cyklista a takhle trénuje a ještě za to dostává prachy. Kluk už měl vystouplý žíly na čele a dost supěl, když nám to konečně došlo. Zastav! Zastav! Vyskočili jsme ze sedátek. Hele, to je přeci hnusný, jak mi tě tady vykořisťujeme jako nějaký zkurvený kapitalisti. Víš co? Sedni si a my tě budeme vozit, jo? A pojedeme do Vysočan, co tady budeme dělat nějaký šašky před turistama, no ne? Závodník se chvíli bránil, že to nee, že má licenci jen na okruh tady po Starym Městě, ale vysvětlili jsme mu, že my žádnou licenci nemáme, tudíž že na licenci serem a pojedeme do Vysočan, poněvadž ve Vysočanech ještě nikdo nic takového neviděl. Obrátili jsme kolo a jeli dolů. Závodník se i trochu napil vodky, aby se uvolnil. Řídil jsem já, zvonil jsem na Japonce, ty nevěděli co se děje, uskakovali před námi a fotili jak diví. Pak jsme si to se Zouplnou vyměnili. Jenže to hovado Zouplnovic nás v jedný zatáčce vyklopilo i se závodníkem. Vy debilové, vy čuráci kapitalistický, já věděl, že vám to nemám pučovat. Na, tak se napij, podával mu Zouplna flašku. Děte do prdele i s flaškou, vztekle nadával cyklista. Ty di taky do prdele, ty kapitalistickéj čuráku jeden, poslal ho Zouplna.

Cyklistika mě vůbec nezajímá, ale vždycky jsem si říkal, jestli ten kluk díky nám vyhrál alespoň nějakou tu etapu Tour de France, třeba. Kapitalista jeden. Málo platný, s tonikem takovéhle kejkle nanaděláte.

f

rak

Blues o marnivé parádnici

Michal Šanda

jaké šaty?
žluté ne.
a ty červené?
příliš rozverně!
to chce sladit do černé:
k černým šatům černé střevíce
zlatíčko na líce
na rty růž
a už
je přichystaná Dora Q.

f

rak

Rakev v české poezii

* * *

Milan Balabán

Ach, tatíčku Masaryčku,
ty máš v hlavě díru,
kolikrát ti budou bráti
na rakvičku míru.

* * *

J.H. Krchovský

Je to tu! Konečně... Bože můj, díky!
smrkání, tichý pláč, štkání a vzlyky
podél mé rakev jdou smuteční hosté
tu a tam zazní i slovo dost sprosté

f Horácův pohřební blues

Jiří Brdečka

Včera řek' mně o ní doktor: „Je to s ní moc nahnutý“

Dneska najdu její tělo prostěradlem přikrytý
Zejtra bude na krchově devět děvčat jako květ,
ale z krchova jen vosum se jich potom vrátí zpět.
Mně před očima rázem zčernal celej svět,
teď už je mi všechno šmafů, teď už můžu zcepenět.

Až jednou sklapnu paraple, to bude legrace,
to bude teda funus, no zkrátka senzace,
teda do rakve chci žaket a zlatý prsteny
aby vyštafírovaly moje tělo studený.
Ten luxus, ten je nutnej aby pámbu pochopil
jak velkej sem byl sekáč, jak nóbl jsem si žil.

Ten funus jenom tenkrát se doopravdy vydaří
jestli rakev ponesou mi čtyři těžký valchaři.
A že jsem celej život tropil samou nezdobu,
tak holky z tingl-tanglu mě šoupnou do hrobu.
A potom černá kapela to všechno dorazí,
až na krchově spustí prvotřídní odvazy.

Tak už jsem teda skončil ten srdceryvněj blues,
kerej je tak hrozně smutnej jako funebráckej vůz.

Perspektiva

František Gellner

Má milá rozmilá, neplakej!
Život už není jinakej.

Dnes budme ještě veseli
na naší bílé posteli!

Zejtra, co zejtra? Kdožpak ví.
Zejtra si lehne do rakví.

Holoubek

(fragment)

Karel Jaromír Erben

Objímej milého,
netřeba se báti:
rakev dosti těsná -
ten se neobrátil!
Líbej si je, líbej,
ty žádané líce:
komus namíchala,
neobživne více!

* * *

Zdeněk Rotrekl

A kdybych měl umřít
chci hvězdy na rakev
a trochu hnědé hlíny
hřejive jako krev
na hřbitově ať hrají
houslovou sonátu
v které zní mořské mušle
a slunce pasátů

Tomu kdo bude plakat
maličký kapesník
s mým monogramem dejte
Je to jak památník

Připijte na mé zdraví
nebožtík pival rád
a teď už nechuraví
už nebude mít hlad

Připijte na mé kosti
ať mohou dobře spát
Věřte mi je to k zlosti
teď v létě umírat.

Smutná

Jiří Orten

Podnebí, kde jsi také ty.
Svět s věcmi zhasnutými.
Slzy se loudí. Dojetí
nechodí s nimi.

Kdo tedy chodí? Strach,
ta bytost bezejmenná.
Rád stává při márách,
na kterých leží žena.

A tam v té světnici,
již živí opustili,
on, dosud žijící,
on, ještě zbylý,

klade se do rakve
na tělo bílé kdysi,
objímá nohy tvé
a na bocích ti visí.

Slyšíš, kde vyprávím?
Pod slovy, pod bolestí,
až k malým nadržům tvým
si smutek cestu klesí.

* * *

Miroslav Salava

Stál jsem stranou když hrana hranou
Brousila žízeň o prsty
Polibku mločí nevěsty nepleť se do cesty
Neb píseň poslouchám tak obehnanou

Malicherní Ó jak se temní
Venku tam úzkosti domýšlím a sečítám
Není Vám v té rakvi horko pane?
Vzpomínky ostré nadýchané...

Pohřeb

Em Rudenko

Mám strašně velký uši.
Až budeš ležet v rakvi - mrtvá
a přiklopí víko,
až tě prostě utopí do tmy,
až budeš úplně sama,
půjdu a svojí svěšenou hlavu
položím na to smutný dřevo.
Budu poslouchat hudbu,
slzy ať táhnou k čertu!

Svit hvězdy umřelé

(fragment)

František Hrubín

Nad rakví na sta neupřímných vět
a kolem věnce položené v pýše.
Na stěnách arestů, co jich má svět,
pravá řeč pohřební se píše.

* * *

Egon Bondy

Julie Fučíku
dobrá kaše na mlíku
ještě lepší na smetaně
ale se ti nedostane
Ač jsi v rakvi ztuhlý
hřeješ nás jak uhlí

Let's Go to War

Alžběta Stančáková

Ba těch mejch šatech je napsaný, že jsou Made In Kuala Lumpur. Kde to je, prosimtě, takový Kuala Lumpur?“ ptá se Cilka, která právě vyšla ze záchoda v nádražce.

„To nevím, asi nikde,“ odpoví Oskar. Od vedlejšího stolu se ozve hlasitý jekot v divné řeči.

„Odkud jsou tihle?“ ptá se Cilka.

„Asi z Dánska,“ odpoví Oskar.

„To je divná řeč,“ říká Cilka, dává si nohu přes nohu.

„Bacha, ať si nezamažes šaty.“

„Na tom mi asi tak záleží.“

Cilka má svatební šaty, Oskar má oblek.

„Nebrali jsme to v zemáku, kde je Kuala Lumpur?“ ptá se Cilka.

„Asi brali. Asi jo,“ odpoví Oskar.

Dánové od vedlejšího stolu zase zařvou. Jeden si kýchne.

„Třeba jsou to Češi,“ říká Cilka, „Třeba jsou jako my. Na nás taky Češi mluvili anglicky, když jsme chlastali. Páč jsme mluvili neartikulovaně.“

„Hm. Ale tyhle jsou nějaký moc hlučný. Nepudem radši ven?“

„Asi radši jo. Kurník, na to, že jsou ty šaty z Kuala Lumpur, jsou hrozně nepohodlný.“

„Nebo možná právě proto.“

Odchází z lokálu. Bez placení, což si ale vůbec neuvědomí.

Cilka má svatební šaty, protože se měla vdávat. Oskar je její nejlepší kamarád.

„Bylo by hezký,“ říká Cilka a drží si sukni, „kdyby ses dneska ženil a my se tu pokali náhodou.“

„To bych neudělal.“

„Co? Že bys zdrnul?“

„No... Proto se taky nechci ženit. Protože nemám tu jistotu.“

„Já myslela, že to nějak pude, víš. Tuhle jsem viděla dva starý lidi, co se ze srandy hádali v obchodáku. A byli u toho hrozně vtipný, a přitom spolu byli určitě leta.“

„Podle mě se to za určitejch podmínek dá zvládnout.“

„Tomáš mě zabije.“

„Ten už ti teď může bejt asi jedno...“

„... měla jsem se s nim rozejít radši po mailu.“

„Ale no tak, tak hrozný to snad zas nebylo.“

„Předevčírem jsme šli na večeři s jeho šéfem. Ptal se nás, jak jsme se vlastně dali dohromady. Nechala jsem ho, ať to vypráví. Řekl, že jsem prej byla záložní plán.“

„Cože?“

„On tehda dělal eště do nějaký blond medičky, Ukrajinky. Měl radši říct, že jsem nebyla žádný plán. Dement.“

„No. To asi měl.“

„Jsem ho zas nechala jednou mluvit.“

„Teď už ti to může bejt jedno.“

„Já vim. Ježiš, to bylo trapný. Co teprv teď, teď je to trapný, teď nás asi eště sháň.“

„Tak.“

„Tak jo. Takže přítel.“

„První muž.“

„Řecká váza.“

„Zranění. Třeba osudu.“

„Místo, odkud vyjížděj

vlaků.“

„Čekat dítě.“

„Se podívej na mobil.“

„Hodila jsem ho do toho zkurvenýho jezíčka u oltáře. Dopíče. Se podívej na mobil ty.“

„Mám ho vyplej. Nechtěl jsem... při té svatbě rušit,“ zasměje se Oskar. Na chvíli se zastaví, aby si zapálil. Cilka sleduje ten známý pohyb, když si zapaluje, „co že ti to řek, žes původně byla?“

„Záložní plán.“

„Tyvole. Měla ses s nim možná rozejít po mailu.“

„Minimálně by to bylo levnější.“

„Kolik tak stojí svatba?“

„Neproháněj mě očištěm.“

Jdou částí města, kterou ani jeden z nich nezná. Trochu mží. Z nedaleka znějí vlaky. Míjejí hotel.

„Máš prachy na hotel?“

„Blázníš?“

„Já taky ne. Nemám u sebe ani tramvajenku. Všecko sem tam nechala.“

„Praktický. Nechceš se na chvíli zastavit?“

Vylezou na vyvýšeninu, z níž vidí na koleje.

„Odsud je divnej výhled na město,“ poznamená Oskar.

„To jo. Takový ho neznám. Nepoznám ani, co je která věž z tohohle úhlu. Ani z jaký zeměpisný strany koukáme.“

„Ale vypadáš vtipně. V tomhle divným nočním světle s těma bílejma šatama.“

„Ty sou z půjčovny. Ty musím dohajzlu někdy vrátit.“

„Do Kuala Lumpur.“

Cilka se zasměje. Po dlouhé době jsou s Oskarem sami.

„No. Tam někam.“

„Není to takový to místo, kam se jezdí za sexuální turistikou?“ ptá se Oskar.

„Nevím.“

„Ideální místo pro líbánky, ne?“

„Vole.“

Oskar vytáhne z tašky flašku.

„Tos tam ukrad?“

„Sem vám chtěl dát svatební dar.“

„Tak ji asi otevřem, ne?“

„Vodka z ruskýho obchodu.“

„Nekup to.“

Oba si loknou carské vodky.

„Dobrá. Jemná. To bude pěkný blitíčko,“ řekne Cilka.

„Nezahrajem si takovou tu hru?“

„Jakou?“

„Slovní fotbal na asociace, pamatuješ si to?“

„V tomhle stavu už asi ne. Připomeň mi to.“

„Nahodíš slovo, ten druhý musí vymyslet slovo, co začíná na dvě poslední písmena slova předchozího.“

„Jo tohle. A nesmíš říct to slovo.“

„Přesně tak. Řekneš jenom synonymum, nebo ho nějak popíšeš,“ říká Oskar a podává Cilce vodku.

„Dík. Tak začni,“ říká Cilka.

„Dobře. Tak vodka je první slovo.“

„Takže já musím vymyslet něco, co končí na ka.“

„Tak.“

„Tak jo. Takže přítel.“

„První muž.“

„Řecká váza.“

„Zranění. Třeba osudu.“

„Místo, odkud vyjíždějí vlaky.“

„Čekat dítě.“

„Počkat, cože? To je zas nějaký pornoslang, kterému nerozumím, nebo co?“

„Ne. Normálně těhotenství. Cos myslela?“

„Aha. Tys myslel nástupiště. Já myslela nádraží. To je teda divná hra.“

„To je.“

„Nepudem radši zase dál?“ ptá se Cilka.

„Tak jo. Jenom ještě drobnost.“

„Co?“

Oskar si sundává sako a hodí ho přes Cilku.

„Takhle je to lepší.“

„A tobě není zima?“

„Ne. Já ti ho kdyžtak zas vezmu.“

„Dobře. Kam pudem?“ ptá se Cilka.

„Nevím. Asi do války.“

„Let's Go to War. To by byl dobrej název kapely,“ říká Cilka.

„Podle mě už taková kapela existuje.“

„Beztak neumíme na nic hrát.“

„Jsem se náhodou učil svýho času na klarinet,“ zasměje se Oskar. Cilka si vybaví, jak kdysi na střední řešil s někým u oběda rozdíl mezi francouzským a německým klarinetem. Nebo možná nějakým jiným.

„Já vim, že učil. Holky na tebe letěly.“

„No... husy.“

„Máš to blbý, že nikoho nechceš.“

„Ty si fakt myslíš, že nikoho nechci?“

„Aspoň tak úspěšně působíš.“

„Chtěl bych. Ale já se vztahů bojím.“

„A to dobře děláš.“

„Je fakt, že jsem teď skoro zapomněl, proč tu vlastně jsme. A když jsem si to teď znova připomněl, jsem rád, že se ti můžu znova vysmát.“

„Vole.“

„No uznej, že je to vtipný. Zdrhneš ze svatby se svým starým kámošem.“

„No. To je bezva. Fakt.“

„Nevzdělanec, vyhozený ze dvou vejšek.“

„Ty nejseš nevzdělanec.“

„Jsem neschopnej. Ale když já se hrozně rád flákám.“

„Já taky. Nevím, za co si koupím nový mobil.“

„Někdo bude mít nějaký plonkovéj.“

„Bude muset. Beztak, řekni mi, proč furt spoléháme na ostatní. Proč ostatní nespolíhají na nás.“

Z Cilčina a Oskarova profilu by teď byla krásná fotografie. Oba jsou velmi pohlední lidé. Mají kouzlo osobnosti.

„Let's go to war,“ říká Oskar a bere vodku.

„Let's go to Kuala Lumpur.“

Jdou dál, město je tmavé, s několika oranžovými šmouhami. Zdálky zní dánština. Dánové si nevšimli, že jim výčepní započítal cizí útratu.

Z

rak

Zvířetice, Bezděz, Houska **Fotoreportáž**

Petr Štengl

Můžeme vyrazit.

První na ráně je zřícenina hradu Zvířetice

Sláva nazdar výletu, nezmokli jsme, už jsme tu

Pěkné přivítání

Alespoň, že Bílá paní funguje

Zvířena ze Zvířetic

Čeká nás pěkné stoupání

Památník padlým hrdinům v Afghánistánu

Bez dopingu ani ránu

Na Bezdězu mají cedulky rádi

Cedule I.

Cedule II.

Cedule III.

Cedule IV.

Cedule V

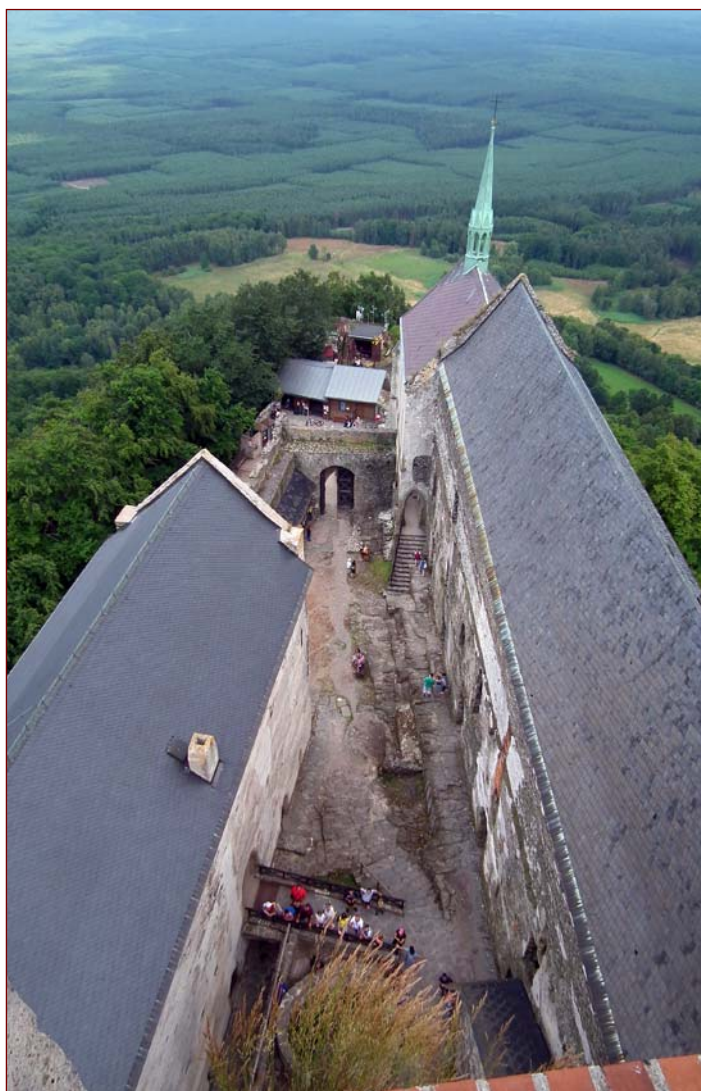

No jo, mravenci se z kredence taky vypravili na výlet
Měli pravdu, rojili se

Strašidlo

Pro DA exkluzivně

A jsme tu

Tentokrát je to stylové

Mufloni

Jeleni

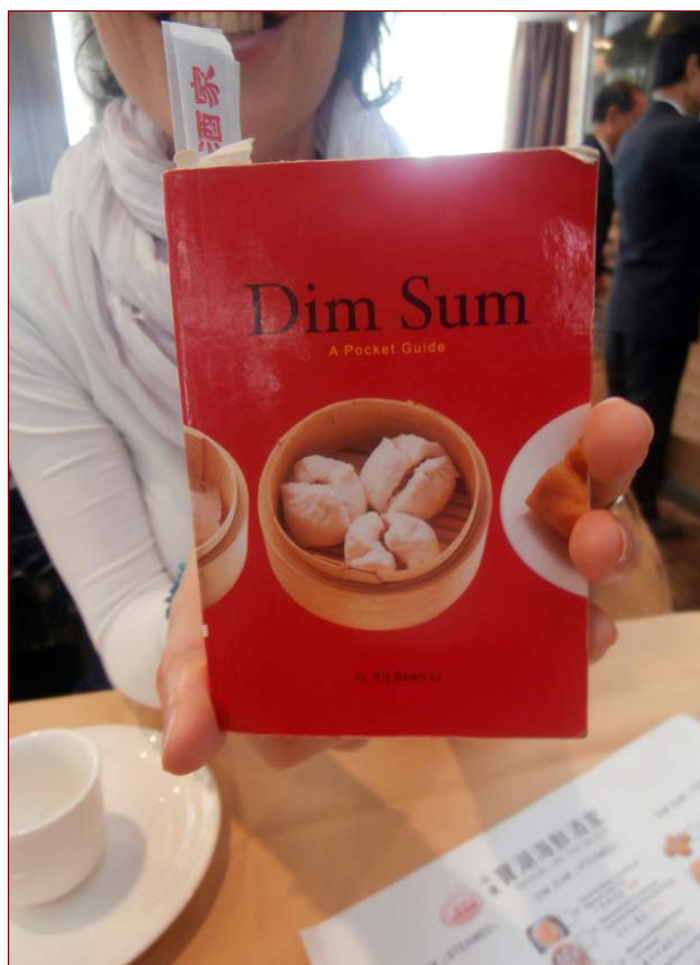
... a houska

Z
rakZ hongkongského
ešusu

Vyškrabal Jakub Šofar (to první slovo není jméno, abyste si mysleli, to je sloveso...)

Všichni víte, že české čínské restaurace jsou vlastně vietnamské, jasná věc. Ale chodí tam gáblovat stejně, protože je to za málo a přece jen, je to exotika, i za cenu propáleného kotle. Exoticky, i kdyby to bylo za deset gastrogelů (který nám ještě ke všemu přestali vyrábět, imperiálisti jedni). Ale kdybychom zavřeli obě oči a k tomu stiskli ještě všechny svoje otvory a mysleli si, že to je „čína“, tak nevím, co by vám na to řekli v HKG, tedy v Hongkongu (teda, já to vím, jelikož modří už vědí). Tam je totiž kulinářství ovlivněné nedaleko ležícím Kantonem a je to o něčem úplně jiném (teď jsem lidový a používám frázi, kterou nenávídím, jenže stejně je nenávist jen převlečená láska).

Jde totiž o Dim Sum, tedy kantonskou kuchyni. Časově jde o něco mezi snídaní a obědem, tedy brunch, večer se zde už vaří (pokud není zavřeno) něco jiného. A taky je to způsob přátelského posezení při čaji (zelený, oolong, pu-erh), který se pořád dolévá. V anglosaských zemích se dá koupit jakýsi manuál, v němž jsou jednotlivá jídla vysvětlena a popsána.

Zákazníci si zaškrtnají v jídelníčku na jedno použití třeba 10 chodů, které jsou jim postupně servírovány v jakýchsi „dýchovaných“ várnících, v nichž jsou malé porce tradičních jídel, většinou různých knedlíčků (dumpling), rolek, osmaženého tara nebo rýží v lotosovém listě. A také pařátků. Bez slepičích pařátků, osmažených

v ostřejším nálevu, by to nešlo. A pak také „sladoury“.

Na Dim Sum jsem šel dvakrát. Poprvé v hongkongském centru.

中寶湖海鮮酒家 TREASURE LAKE SEAFOOD REST.	
DIM SUM (STEAMED)	DIM SUM (STEAMED)
<ul style="list-style-type: none"> 11 Steamed Fresh Shrimp Dumpling \$4.0 12 Steamed Pork Dumpling \$2.8 13 Steamed Minced Beef Ball w/ Bean-curd Skin \$2.8 14 Steamed Spare Rib w/ Pumpkin \$2.8 15 Steamed Chicken Feet w/ Black Pepper Sauce \$3.4 16 Steamed Chicken, Ham, Fish-meat & Black Mushroom \$3.4 17 Steamed Glutinous Rice & Mixed Stuffed Wrapped w/ Lotus Leaf \$3.4 18 Steamed Meat Dumpling "Chiu Chow" Style \$2.4 19 Steamed Barbecue Pork Bun \$2.0 20 Steamed Dumpling Stuffed w/ Shark's Fin & Meat in Broth \$4.0 	<ul style="list-style-type: none"> 21 Steamed Bean-curd Skin w/ Steamed Curry Fish \$2.8 22 Steamed Pork Dumpling w/ Supreme Soup "Shanghai" Style \$3.4 23 Wonton w/ Minced Pork in Chili Sauce \$2.8 24 Steamed Rice Flour Roll w/ Shrimp \$3.4 25 Steamed Rice Flour Roll w/ Barbecue Pork \$2.8 26 Poach Fresh Vegetables \$4.0 27 Layers Sponge Cake \$2.8 28 Chilled Mango Pudding \$2.8 29 Steamed Egg York Cream Bun \$2.8
DIM SUM (FRIED)	
<ul style="list-style-type: none"> 30 Sweetened Dumpling w/ Mashed Sesame Seed \$2.4 31 Deep-fried Fresh Shrimp w/ Minced Garlic \$3.4 32 Deep-fried Dumpling w/ Minced Pork \$2.8 33 Baked Puff Stuffed Barbecue Pork \$3.4 34 Stir-fried Turnip C \$2.8 	
<p>Tea charge: 7am-11am & 2pm-4:30pm \$6/person, 11am-2pm \$10/person Side Dish charge: \$8/plate (Monday-Friday 12:30pm-2:00pm), \$6/plate (Saturdays, Sundays & Holiday 11:00am-4:30pm) Monday-Friday 11am-12:45pm Patronage from 11am and Check out before 12:45pm Less 20% discount</p>	

Z rak

Lidi sem chodí rádi, a když budeme parafrázovat Vodňanského a najdeme vhodný rým na „boskávajů“, tak to „ušiska mi odstávajů“ v tomhle případě sedí.

Podruhé to bylo kousek od mého bydliště, na „sídlišti“ u stanice metra Fo Tan v Nových teritoriích, tedy už na pevnině. Ale se vší parádou, včetně rýže zabalené v lotosovém listě. Na konec je pak účet.

南苑小廚
點心食品記錄卡

編號 11 菜名 點心 備用

小點	
中點	00605
大點	0000
特點	00

經手人 ② N0005369

V příštím čísle (vychází 1. září 2014)

rozhodně nenajdete:

Co s tím?

Jak z toho ven?

Na čím rameni poplakat?

Docela určitě se ale v září za miniseriálem Devět hřbitvních bran zavře brána poslední.

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!